

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İsmail Hacıyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 130 (6330) 27 iyul 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri yeni dünya düzəni üçün parlaq nümunədir!

Bax 4

İyulun 26-da Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatında YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ölkəmizdə səfərdə olan...

Numan Kurtulmuş: "Ermənistan kənar ölkələrə arxalanmamalıdır"

Bax 6

Ermənistan kənar ölkələrdən, öz diasporundan kömək ummaq adətindən əl çəkməlidir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Yeni Azərbaycan Partiyasının dəvəti ilə ölkəmizdə...

"Ermənistan Rusiyanın deyil, Rusiya Ermənistanın müttəfiqidir"

Fransanın Ermənistandakı səfiri Conatan Lakot "Azadlıq" radiosunun erməni bölməsinə ("Azatyutyun") müsahibəsi zamanı daha öncə ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri Linn Treysin fikirlərini təkrar edib: Ermənistanın KTMT-dəki iştirakı İrəvana hərbi yardım göstərməyə imkan vermir. SİA xəbər verir ki, bu və bu kimi...

Bax 10

COVID-19 pandemiyası ilə mübarizədə vaksinasiya qaçılmazdır

Bax 11

Azərbaycanla Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

Bax 2

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin birinci müavininin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Ceyhun Bayramov: "Azərbaycanla Serbiya arasında ticarət dövriyyəsində artım müşahidə edilir"

Ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsində...

Bax 7

Prezidentin köməkçisi: Epidemioloji vəziyyət pisləşsə, qapanmaya getməyə məcbur olacağıq

Növbəti mərhələlərdə teatr və kinoteatrların açılması müzakirə olunur. Bu sahənin...

Bax 7

"İki partiyanın bir-birinə inteqrasiyası..."

"Türkiyənin hakim partiyası AK Partiyasının idarə heyətinin..."

Bax 9

Bitkoinin qiymətinin yüksəlməsinin Azərbaycana təsiri olacaqmı?

Bax 9

Sergey Markov: "Müharibə bərpa olsa, Azərbaycan Ermənistanı sadəcə darmadağın edər"

Cənubi Qafqazdakı vəziyyət ətrafında kəskin şəkildə artan diplomatik fəaliyyət artıq öz bəhrəsini verə bilər. Xatırladaq ki, Avropa Şurasının rəhbəri Çarlz Mişel bölgəyə səfər...

Bax 15

Erməni lobbisinin dəmtutanları...

Bax 14

"Qiyamət günü təyyarələri" istehsal olunmağa başladı - RUSİYADA

Bax 12

Fernando Torres məşqçiliyə başladı

Bax 16

Azərbaycanla Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 26-da Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuşun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanla Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi bildirildi. Dövlət başçıları arasında müttəmadi təmasların əlaqələrimizin genişlənməsində xüsusi rolu vurğulandı.

Söhbət zamanı Yeni Azərbaycan Partiyası ilə Ədalət və İnkişaf Partiyası arasında əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu. Qeyd edildi ki, partiyalar arasında əlaqələr ikitərəfli münasibətlər

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin birinci müavininin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

rin inkişafında mühüm rol oynayır. Eyni zamanda, ölkələrimizin

müxtəlif qurumlarının nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərlərinin əhəmiyyətinə toxunuldu.

Görüşdə əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı, ölkələrimiz arasında

münasibətlərin bundan sonra da genişlənəcəyinə əminlik ifadə olundu.

Azərbaycan və Serbiya bir-birinin ərazi bütövlüyünü qarşılıqlı şəkildə dəstəkləyir

Prezident İlham Əliyev Serbiyanın xarici işlər nazirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Iyulun 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Serbiya Respublikasının xarici işlər naziri Nikola Selakoviçin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Serbiyanın xarici işlər naziri Nikola Selakoviç Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiçin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev Serbiya Prezidentinin salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Aleksandr Vuçiçə çatdırmağı xahiş etdi.

Görüşdə iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin uğurla inkişaf etdiyi məmnunluqla qeyd olundu, Bakıda keçiriləcək Azərbaycan Respublikası ilə Serbiya Respublikası arasında ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyasının iclasının əməkdaşlığın genişlənməsi baxımından önemi vurğulandı.

Söhbət zamanı Azərbaycanın və Serbiyanın bir-birinin ərazi bütövlüyünü qarşılıqlı şəkildə dəstəklədiyini bildirdi. İqtisadi əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olundu. Prezident İlham Əliyev dedi ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə aparılan bərpa və yenidənqurma işlərində dost ölkələrin şirkətləri iştirak edir. Bu baxımdan Serbiya şirkətlərinin gələcəkdə bu işlərdə iştirakının mümkünlüyü bildirildi.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev E.E.Süleymanovun Azərbaycan Respublikasının Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilməsi haqqında

Sərəncam verib. Sərəncamla Elin Emin oğlu Süleymanov Azərbaycan Respublikasının Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib.

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Elin Emin oğlu Süleymanov Azərbaycan Respublikasının Amerika Birləşmiş Ştatlarında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri və Azərbaycan Respublikasının Amerika Dövlətləri Təşkilatı yanında daimi müşahidəçisi vəzifələrindən geri çağırılıb.

Prezident İlham Əliyev E.İ.Sultanovun Azərbaycan Respublikasının Latviya Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilməsi haqqında Sərəncam verib. Sərəncamla Elnur İxtiyar oğlu Sultanov Azərbaycan Respublikasının Latviya Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib.

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Cavanşir Əşrəf oğlu Axundov Azərbaycan Respublikasının Latviya Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri vəzifəsindən geri çağırılıb.

Prezident İlham Əliyev Q.M.İsrafilovun Azərbaycan Respublikasının BMT-nin Cenevrə şəhərindəki bölməsində və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəsi təyin edilməsi haqqında Sərəncam verib. Sərəncamla Qalib Malik oğlu İsrafilov Azərbaycan Respublikasının BMT-nin Cenevrə şəhərindəki bölməsində və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəsi təyin edilib.

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Vaqif İsmayıl oğlu Sadıqov Azərbaycan Respublikasının BMT-nin Cenevrə şəhərindəki bölməsində və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəsi vəzifəsindən geri çağırılıb.

Prezident İlham Əliyev R.E.Məmmədovun Azərbaycan Respublikasının Türkiyə Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilməsi haqqında Sərəncam verib. Trend xəbər verir ki, Sərəncamla Rəşad Eynəddin oğlu Məmmədov Azərbaycan Respublikasının Türkiyə Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib.

Prezident İlham Əliyev M.İ.Yevdayevin "Şərəf" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Trend xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının ictimai həyatında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Milix İlxanoviç Yevdayev "Şərəf" ordeni ilə təltif edilib.

Prezident İlham Əliyev E.A.Quliyevin "Şərəf" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Eldar Allahyar oğlu Quliyev "Şərəf" ordeni ilə təltif edilib.

Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyasının nümayəndə heyəti Ulu Öndərin məzarını və Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib

Iyulun 26-da ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyənin hakim Ədalət və İnkişaf Partiyası Sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuşun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti və Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir

Görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə Əliyevanın xatirəsi də yad edilib, məzarı üzərinə tərcükələr düzülüb.

Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və görkəmli həkim-alim Tamerlan Əliyevin məzarları üzərinə də gül dəstələri qoyulub.

Sonra Şəhidlər xiyabanına gələn qonaqlar Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinə ehtiramlarını bildirib, məzarları üzərinə gül dəstələri düzərək, "Əbədi məşəl" abidə-

Budaqov Fəxri xiyabana gələrək, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsinə ehtiramla yad edərək məzarı önünə əklil qoyub, gül dəstələri düzülüb.

sinin önünə əklil qoyulublar.

Qonaqlar, həmçinin 1918-ci ildə Bakının azad edilməsi uğrunda döyüşlərdə həlak olmuş şəhid türk əsgərlərinin xatirəsinə ucaldılmış "Türk şəhidliyi" abidəsinə ziyarət ediblər. Abidənin önünə əklil və gül dəstələri qoyulub. Nümayəndə heyətinin rəhbəri Numan Kurtulmuş "Türk şəhidliyi" abidəsinin xatirə kitabına ürək sözlərini yazıb.

Iyulun 26-da Azərbaycanın xarici işlər nazirinin müavini Elnur Məmmədov Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) Miqrasiya, qaçqınlar və məcburi köçkünlər komitəsinin üzvü, "Ermənistan və Azərbaycan arasında münəqişənin humanitar nəticələri" mövzusunda hazırlanacaq hesabatın məruzəçisi Pol Qavanla görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirişlər ki, görüş zamanı hazırlanacaq hesabatın əsas mövzusu, qarşıda duran məsələlərin siyasi həlli üçün perspektivləri, beynəlxalq ictimaiyyətin proseslərə cəlb olunması, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin dünyada mina ilə "çirkəndirilmiş" əsas ərazilərdən olması, məcburi köçkünlərin öz torpaqlarına qayıtması kimi məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

AŞPA məruzəçisi Pol Qavan hazırladığı hesabatın münəqişənin məhz humanitar nəticələrini əks etdirməyə yönələcəyini diqqətə çatdırıb, səfəri çərçivəsində mümkün qədər ətraflı məlumat əldə edib hesabatın hər-

AŞPA məruzəçisi: Hazırladığım hesabat münəqişənin məhz humanitar nəticələrini əks etdirməyə yönələcək

tərəfli hazırlanmasına səy göstərəcəyini qeyd edib.

Nazir müavini Elnur Məmmədov, eyni zamanda, İrlandiya Senatının üzvü olan AŞPA deputatı Pol Qavanın yekun hesabatda

sözügədən münəqişənin ağır nəticələri, Birinci Qarabağ müharibəsində 4000-dək azərbaycanlının itkin düşdüyü, bu dövr ərzində azərbaycanlıların Ermənistan ərazisində və işğal edilmiş Azərbaycan ərazilə-

rində etnik təmizlənməyə məruz qaldığı, nəticədə 1 milyonadək azərbaycanlının qaçqın və məcburi köçkünü çevrildiyinin diqqətə yitirilməli məqamlar olduğunu vurğulayıb.

Məcburi köçkünlərin öz torpaqlarına qayıtması ilə bağlı hazırda iki əsas problemin - ermənilərin işğal dövründə Azərbaycan torpaqlarında bütün yaşayış infrastrukturunu dağıdıb viran qoyduqları və bu ərazilərdə həm işğal dövründə, həm də 44 günlük müharibədən sonra Azərbaycan torpaqlarını tərk edərkən minalar yerləşdirdiyi, məhz bu səbəblərdən məcburi köçkünlərin öz yurdlarına təhlükəsiz şəraitdə qayıtması üçün müəyyən müddət tələb olunduğu - mövcud olduğu qarşı tərəfin diqqətinə çatdırılıb. Nazir müavini, beynəlxalq ictimaiyyətin bütün minnətinə təqdim etməsi üçün Ermənistanla təzyiq etməklə bu məsələdə yardımçı ola biləcəyini vurğulayıb.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri yeni dünya düzəni üçün parlaq nümunədir!

YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov AK Parti Sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuşun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb

Iyulun 26-da Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatında YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası Sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuşun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Qonaqları salamlayan Tahir Budaqov Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin keyfiyyətə yeni müstəviyə yüksəldiyini bildirib. Bu münasibətlərin hərtərəfli inkişafı hər iki ölkənin prezidentləri

meyi, inkişaf etdirməyi qarşıya məqsəd qoymuşuq. Bu ilin iyun ayında YAP nümayəndə heyətinin Ankaraya səfəri zamanı əməkdaşlığa dair niyyət protokolu imzalandı. Bu sənəddə nəzərdə tutulan məsələlərin reallaşması üçün bundan sonra fəaliyyətimizi daha da gücləndirəcəyik”.

Tahir Budaqov bu gün AK Partinin nümayəndə heyətinin Azərbaycan Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevlə görüşdüyünü bildirib və qeyd edib ki, dövlətimizin başçısı görüş zamanı partiyalar arasında əlaqələrin inkişafı ilə bağlı tövsiyələrini verib. Eyni zamanda Milli

cənab İlham Əliyevlə cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın yüksək səylərinin nəticəsidir. Azərbaycanla Türkiyə arasında əlaqələrin əhəmiyyətindən danışan YAP Sədrinin müavini qarşılıqlı münasibətlərin ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin dediyi “Bir millət, iki dövlət” fəlsəfəsi əsasında inkişaf etdiyini vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, bu gün iki dövlətin münasibətləri strateji tərəfdaşlıq səviyyəsindən qardaşlıq münasibətlərinə yüksəlib: “Prezidentimiz İlham Əliyevin vurğuladığı kimi dünyada Azərbaycan-Türkiyə qədr bir-birinə yaxın, qardaş ölkə yoxdur. Biz siyasi partiyalar olaraq dövlət başçıların qarşılıqlı münasibətlərini örnək götürərək əlaqələrimizi daha da gücləndir-

Məclisin sədri Sahibə Qafarova ilə keçirilən görüş parlamentlərarası əlaqələrin inkişafı baxımından önəm kəsb edir.

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri diqqətə çatdırıb ki, əməkdaşlıq haqqında niyyət protokolundan irəli gələrək YAP və AK Parti arasında əlaqələrin, o cümlədən qarşılıqlı səfərlərin intensivləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Bu baxımdan, gənclər və qadınlar arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi, qeyri-hökumət təşkilatları arasında əlaqələrin inkişafına dəstək verilməsi, partiyaların beynəlxalq platformalarda ortaq mövqedən çıxış etməsi və digər məsələlər xüsusi vurğulanmalıdır.

Ardı Səh. 5

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri yeni dünya düzəni üçün parlaq nümunədir!

YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov AK Parti Sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuşun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb

Əvvəli Səh. 4

Tahir Budaqov iyulun 28-də YAP və AK Parti Gəncə şəhərində "Şuşa Bəyannaməsi: Milli mənəvi dəyərlərimizə sadiqlik və gələcək əməkdaşlıq üçün yeni çağırışlar" mövzusunda birgə konfransın keçirəcəyini diqqətə çatdırıb. Azərbaycanla Türkiyənin beynəlxalq müstəvidə də bir birinə hər zaman ciddi dəstək verdiyini deyən Tahir Budaqov qeyd edib ki, istər 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı, istərsə də postmüharibə mərhələsində qarşı Türkiyə Cümhuriyyətinin Azərbaycan Respublikasına qətiyyətli, birmənalı mənəvi-siyasi dəstək göstərməsi qürurverici haldır. Xalqlarımız və dövlətlərimiz bir daha sübuta yetirdilər ki, dostluq, qardaşlıq və strateji tərəfdaşlıq prinsiplərinə əsaslanan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri yeni dünya düzəni üçün parlaq nümunədir.

AK Parti Sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuş göstərilən qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildirib. "Azərbaycanda özümüzü evi-

mizdəki kimi hiss edirik" deyən Numan Kurtulmuş hər iki partiya arasında münasibətlərin yüksələn xətlə inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb. Onun sözlərinə görə, pandemiya şəraitində partiyalarımız üç onlayn konfrans keçirib. İyun ayında isə YAP nümayəndə heyəti Türkiyədə səfərdə olub, səfər zamanı Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Azərbaycana səfər proqramından bəhs edən AK Parti Sədrinin birinci müavini Azərbaycan Prezidenti ilə görüşü xüsusilə məhsuldar və faydalı hesab etdiklərini deyib. Bildirilib ki, hər iki partiya konkret layihə

hələr üzərində işləyir və bu layihələrin gerçəkləşməsi üçün lazımı ad-

dımlar atılmaqdadır: "Münasibətlərini bundan sonra daha da gücləndir-

mək zəhmət və əmək tələb edir. Bu baxımdan, siyasi partiyalar olaraq öz niyyətimizi ortaya qoymuşuq. Partiyalarımız əlaqələrini gücləndirməklə bütövlükdə dövlətlər arasında münasibətlərin inkişafına töhfə vermək niyyətini ifadə edirlər. Ulu öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi "bir millət, iki dövlət" olaraq milli, dini, mədəni, tarixi köklərə əsaslanan əlaqələrimizi gələcəyə daşımaq bizlərin ümde vəzifələrindən biridir".

Numan Kurtulmuş qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti, Azərbaycan xalqının cəsarəti ilə yenilməz Azərbaycan Ordusu Qarabağı işğaldan azad etdi. Azərbaycan şanlı Zəfəri ilə bütün region üçün məqbul ola biləcək əməkdaşlıq formatı yaradıb və xoşməramlı mövqeyini bütün dünyaya bəyan edib. Türkiyə bundan sonra da hər zaman Azərbaycanın yanında olacaq.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonra qarşılıqlı hədiyyələr təqdim edilib. Sonda xatirə şəkli çəkdirilib.

ABŞ-in dünyada geniş oxucu auditoriyasına malik nüfuzlu "Foreign Policy" nəşrində Kanada Qlobal Məsələlər İnstitutunun tədqiqatçısı Robert Katlerin "Minsk qrupunun fəaliyyəti mənasızdır" sərəlövhəli məqaləsi dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə ATƏT-in Minsk qrupunun Dağlıq Qarabağda sülhməramlı səylərinin nəticəsiz və səmərəsiz olduğu vurğulanır. Müəllif yazır: "Belə bir aforizm var ki, generallar zəfərlə başa çatacaq müharibəyə hazırlaşır, diplomatlar isə çox vaxt möhkəm sülh və ya ən azından dayanıqlı sülh üçün təşəbbüslə çıxış edirlər. Adətən, onlar bəzi səbəblərdən, o cümlədən şəraitin dəyişməsi ucubandan uğursuzluğa düşər olurlar. ATƏT-in 1990-cı illərdə təsis etdiyi Minsk qrupu da bu aqibətlə üzləşib".

Təxminən 30 il ərzində Minsk qrupunun səmərəsiz fəaliyyət göstərdiyini qeyd edən müəllif vurğulayır ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin son Qələbəsi və Ermənistanın işğalına son qoyulması bütün məsələlərə nöqtə qoyub. O yazır: "İndi bu, artıq iflas və sonun çatması deməkdir. Onun (Minsk qrupunun-AZƏRTAC) fəaliyyəti dəfn edilib, indi real sülh və barışıq zamanıdır, geriye baxmaq yox, gələcəyə istiqamətlənmək vaxtıdır".

Məqalədə xatırladılır ki, 1992-ci ilin martında Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Konfransı (o zaman hələ ATƏT adlanırdı) tərəfindən təşəbbüsü irəli sürülən Minsk qrupu 1995-ci ilin martında Rusiya və ABŞ-in həmsədrliyi ilə təsis edildi, Fransa isə 1997-ci ildə bu qrupa qoşuldu və beləliklə, triumvirat yarandı.

"Adətən bir fakt unudulur ki, Minsk qrupunun həmsədrilərlə yanaşı, əlavə səkkiz üzvü var. Çox vaxt bunun səbəbi də qeyd olunmur və həmin əlavə üzvlərlə məsləhətləşmə aparılmır, onların rəyi soruşulmur. Azərbaycan və Ermənistanla yanaşı, qrupun digər üzvləri Belarus, Finlandiya, Almaniya, İtaliya, İsveç və Türkiyədir. 1990-cı illərin sonlarında Minsk qrupu üç plan təqdim etdi və müharibə tərəfləri tərəfindən rədd edildi. 1997-ci ildə irəli sürülmüş birinci plan hərtərəfli təklif ("Paket həll") adlanırdı və silahlı münaqişəyə son qoyulmasını, eləcə də regionun statusunun müəyyən edilməsini ehtiva edirdi. Bu, Azərbaycan və Ermənistan tərəfindən rədd edildikdən sonra Minsk qrupu 1997-ci ilin sentyabrında "mərhələli həll" adlanan və taktiki-logistik seqmentlə-

"Foreign Policy" nəşri: ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyəti mənasızdır

rin vasitəsilə hərbi münaqişəyə son qoyulmasını nəzərdə tutan yeni razılaşma təqdim etdi. Bu plan o vaxt Levon Ter-Petrosyanın rəhbərlik etdiyi Ermənistan tərəfindən qəbul olunmadı. Nəhayət, 1998-ci ilin noyabrında Minsk qrupu başqa hərtərəfli plan ("ümumi dövlət") təklifini irəli sürdü. Bu təklif Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda tanınmış beynəlxalq bütövlüyü çərçivəsində "Dağlıq Qarabağ dövlət-ərazi vahidi"nin yaradılmasını, bu "dövlət" suverenliyinin, öz pasportunun, pul vahidinin, milli qvardiya və polis qüvvələrinin olmasını nəzərdə tuturdu. Azərbaycan qüvvələri bu əraziyə daxil ola bilməzdi, amma Dağlıq Qarabağ Azərbaycan seçkilərdə və parlamentdə iştirak etmək hüququ əldə etməli idi. Tarixdə "ümumi dövlət" siyasi forması çox vaxt uzunmüddətli olmur. Məsələn, nümunə kimi göstərilən Transqafqaz Demokratik Federativ Respublikası 1918-ci ildə mövcudluğunu bir aydan çox sürdürə bilmədi. Azərbaycan tərəfi də Minsk qrupunun "ümumi dövlət" təklifini səmərəsiz qiymətləndirərək rədd etdi", - deyə müəllif yazır.

Robert Katler qeyd edir ki, 2007-ci ilin noyabrında Ermənistan və Azərbaycan xarici işlər nazirlərinin Madriddə keçirilən konfransında Minsk qrupu tərəfindən münaqişənin həllinə dair "Madrid prinsipləri"nin orijinal versiyası təqdim olundu. 2009-cu ildə mətni dəyişdirilən bu planda Dağlıq Qarabağın ətrafındakı 7 rayon üzərində Azərbaycanın nəzarətinin bərpə olunması, Dağlıq Qarabağın təhlükəsizliyini və özünüidarəsini nəzərdə tutan təminatları ehtiva edən "keçici statusun" verilməsini, Ermənistanla dəhlizin təminini, leqal statusun verilməsi üçün hazırlıq görülməsini, müvəqqəti köçkünlərin qayıtmasını, sülhməramlı əməliyyatlarını həyata keçirilməsini nəzərdə tuturdu. "Kazan formulu" adlanan təklif isə 2011-ci ildə Rusiyanın vasitəçiliyi ilə irəli sürüldü. Bu plana görə, Ermənistan Dağlıq Qarabağın ətrafında işğal etdiyi 7 rayondan 5-ni Azərbay-

cana qaytarmalı, sonradan Laçın və Kəlbəcəri də boşaltmalı idi. Əvvəzində, Azərbaycan Ermənistanın iqtisadi blokadasını aradan qaldırması, iqtisadi və humanitar əməkdaşlıq, demilitarizasiya prosesləri başlamalı, sülhməramlı qüvvələr yerləşdirilməli idi.

Məqalədə diqqətə çatdırılır ki, sovet dövründə olmuş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti artıq mövcud deyil və Azərbaycan Ordusu bu keçmiş vilayətin böyük hissəsini, o cümlədən mühüm şəhəri Şuşanı nəzarətə götürüb. Qalan hissədə isə Rusiyanın sülhməramlı qüvvələri yerləşib. İndi Azərbaycanın tərkibində "Dağlıq Qarabağ" adlı inzibati-ərazi vahidi yoxdur və hər hansı leqal status da gündəmdə deyil. Yuxarıda qeyd olunan "Madrid prinsipləri" münaqişənin sülh yolu ilə həllini nəzərdə tuturdu, amma proseslər müharibə həddinə çatdı və Azərbaycan BMT Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə uyğun olaraq öz əraziləri üzərində suveren hüquqlarını qorudu. 1993-cü ildə BMT Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən qəbul edilmiş 4 qətnamə də Ermənistanın Azərbaycanın suveren ərazilərini işğal etməsini təsbit etmişdi. Bundan başqa, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan 2020-ci ildə "Madrid prinsipləri"ni təftiş edərək sözdə "Dağlıq Qarabağ respublikasının" Azərbaycanla danışıqlarda tərəf kimi iştirak etməsinə çağırırdı. Bu çağırış danışıqların dayanmasına gətirib çıxardığı kimi, həm də

ATƏT-in vasitəçilik missiyasının səmərəliliyini zərbə altına qoydu. Artıq bu təşkilatın fəaliyyətinin anlamı qalmamışdı. Belə ki, 30 ilə yaxın davam edən diplomatik inersiya iflasla nəticələndi. Eyni zamanda, Minsk qrupunun iki həmsədri - Fransa və ABŞ regionda təsirini itirdi.

Müəllif vurğulayır ki, Fransa Prezidenti Emmanuel Makron diplomatik neytrallığa əməl etmək əvəzinə, Ermənistanı dəstəkləyən bəyanatla çıxış edib. O, Türkiyəni ittiham edərək birtərəfli mövqe tutub. Bu məsələdə Fransada yaşayan ermənilərin də təsiri var. ABŞ-a gəldikdə isə, hələ Obama administrasiyası dövründə Cənubi Qafqazdan uzaqlaşan Vaşinqton Türkiyə-Ermənistan məsələsində də yanlış siyasət yürüdü. Erməni lobbisinin Bayden administrasiyasına təzyiqi də Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlərin gələcəyinin düzgün qiymətləndirilməsinə mane olur.

Münaqişənin birdəfəlik həllində yeganə çıxış yolunun Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması olduğunu qeyd edən müəllif, Minsk qrupunun səmərəsiz fəaliyyəti barədə fikirlərini davam etdirərək yazır: "Bundan əlavə, 2017-ci ildə ABŞ-ı Minsk Qrupunun həmsədrilərindən biri kimi təmsil edən səfir Riçard Hoqland öz fəaliyyətindən danışaraq, necə dəyərlər, "torbadan pişiyi" buraxıb. Onun səmimi sözləri sitat gətirməyə layiqdir: "Bəşuduzlu otellərdə qaldıq, bizə xüsusiyə yemək otağı və əlavə xərc tələb etmədən otaqlar ayrıldı. Getdiyimiz şəhərlərdə ən yaxşı restoranları axtarırdıq. ATƏT-in bayrağı altında Bakı və İrəvan arasında danışıqlara dair Minsk qrupunun mövcudluğunu xatırlatdığımız müddətcə yaxşı yaşadıq. Ancaq açıq danışsaq, çox az iş gördük".

Məqalənin sonunda qeyd olunur ki, əhalisi Ermənistandan üç dəfədən çox olan Azərbaycanın milli gəliri də ondan dörd dəfə artıqdır. Ermənistan hələ də Rusiyadan asılı vəziyyətdədir. Bu ölkəyə yalnız erməni diasporu və 3 milyard dollar ayıracağı bəyan edən Avropa İttifaqı yardım edir. Erməni diasporu militarist mövqedən çıxış etsə də, ermənilərin son 25 ildə yaşadığı problemlərdən uzaqdır. Ter-Petrosyanın baş müşaviri olmuş Jirair Libardian erməni diasporunun maksimalist mövqeyinin və Dağlıq Qarabağ məsələsində ermənilərə təsirinin fəlakətə nəticələncəyini hələ 1990-cı illərdə xəbərdarlıq edirdi. O deyirdi ki, "bizi bu tarixi fəlakətə aparan düşüncənin davam etdirilməsi yeni müharibənin başlamasına və əlimizdə olanların da itirilməsinə səbəb olacaq".

Numan Kurtulmuş: “Ermənistan kənar ölkələrə arxalanmamalıdır”

Ermənistan kənar ölkələrə, öz diasporundan kömək ummaq adətindən əl çəkməlidir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Yeni Azərbaycan Partiyasının dəvəti ilə ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Türkiyənin Hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AK Parti) nümayəndə heyətinin rəhbəri, AK Parti Sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuş jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

O bildirib ki, Qarabağ zəfərindən sonra təklif edilən “altılıq” platformasını dəstəkləyirik. “Altı ölkənin - Türkiyə, Azərbaycan, Rusiya, İran, Ermənistan və Gürcüstanın müştərək bir platforma çərçivəsində problemləri öz aralarında həll etmələrini ən doğru yol olduğu qənaətinə sahibəm. Azərbaycanla Ermənistan arasında problemlərin həll edilməsinin yolu da hər iki ölkənin müharibədən sonra bu sülh ortamının davam etdirilməsindən keçir. Problemləri danışıq, görüşlərə müzakirə etmək lazımdır. Ermənistanla təvəziyyətimiz budur. Ermənistanın başqa ölkələrə güvənərək, öz diasporunun gücünə arxalanaraq Azərbaycanla qarşı tərəflərə tövsiyə etməsinin erməni xalqına da faydası olmadığını artıq anlaması lazımdır. Bundan sonrakı mərhələdə Ermənistanın təmkinli davranması onların özü üçün də faydalı olacaqdır”, - deyərək N. Kurtulmuş qeyd edib.

Tunisədə baş verən çevrilişin qəbul edilməz olduğunu vurğulayan AK Parti Sədrinin birinci müavini deyib ki, Türkiyə hər zaman çevrilişlərə qarşıdır. Çevrilişlərin hamısı ölkələri on illərlə geri atır, bu, cinayətdir. Çevrilişlər xalqların demokratik seçiminə qarşı yönəlib. Biz Türkiyə olaraq Tunisədəki çevrilişə qarşı olduğumuzu bəyan edirik.

AK Parti Sədrinin birinci müavini Numan Kurtulmuş daha sonra qeyd edib ki, Azərbaycanla Türkiyənin münasibətləri yüksək səviyyədədir. Hər iki ölkənin hakim partiyaları olan AK Parti və YAP arasında əlaqələr də çoxşaxəlidir və səfərimiz bunu bir daha təsdiqləyir. Biz Azərbaycana səfərimizin ilk günündə ilk olaraq ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını, Azərbaycanın istiqlali uğrunda canlarını qurban vermiş azərbaycanlı şəhidlərin məzarını ziyarət etdik. Eyni zamanda, 1918-ci ildə Bakının işğaldan azad edilməsi uğrunda döyüşən azərbaycanlı qardaşlarımıza yardım edən, bu yolda canlarını qurban vermiş Qafqaz İslam Ordusunun əsgərlərinin şərəfinə ucaldılmış “Türk Şəhidliyi” abidəsini ziyarət etdik. Bütün şəhidlərimizi rəhmətlə, şükranla anırıq.”

Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı mükəmməl münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyini vurğulayan Numan Kurtulmuş bildirib: “Xüsusilə, 44 günlük İkinci Qarabağ savaşında Türkiyə dövləti və xalqı bütün gücü, imkanları ilə azərbaycanlı qardaşlarının yanında yer aldı. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilk andan bu dəstəyi ifadə etdi, Türkiyə Azərbaycanın erməni işğalına son qoyulması mübarizəsinə dəstək oldu. Allahın izni ilə Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli, qərarlı duruşu ilə, azərbaycanlı qardaşlarımızın cəsarəti ilə uzun illər davam edən işğal sona çatdı, Qarabağ azadlığına qovuşdu. Bu

münasibətlə Azərbaycan xalqını bir daha təbrik edir, şəhidləri böyük ehtiramla yad edirəm”.

Onun sözlərinə görə, iki ölkə arasındakı sıx münasibətlər hakim YAP və AK Parti əlaqələrinin gücləndirilməsini də zəruri edir. “Pandemiya şərtlərinə rəğmən, iki partiya arasında çox sıx əməkdaşlıq gerçəkləşib. Daha əvvəl onlayn

konfranslar keçirmişik. Ən son konfransımız ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 98-ci ildönümünə həsr olunmuşdu. Həmin onlayn konfransda ABŞ-da uydurma “erməni soyqırımı”nın gündəmə gəlməsi, İkinci Qarabağ savaşından sonra bölgədəki vəziyyəti müzakirə etdik. Çox böyük və geniş müzakirə apardığımız bir konfrans oldu. Ardınca isə YAP Sədrinin müavini Tahir Budaqovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyəyə səfər etdi. Biz də bu səfərimiz zamanı bu gün rəsmi görüşlərimizi keçirəcəyik. Sabah gənortadan sonra Gəncəyə səfər edəcəyik. Çərşənbə günü isə Gəncədə üz-üzə konfrans keçirəcəyik. Konfransın mövzusu da ortaq mədəni dəyərlər üzərindən iki ölkənin daha da bir-birinə yaxınlaşması imkanları ilə bağlı olacaqdır. Dil, din, tarix, mədəniyyət kimi təməl ortaq dəyərlərimizlə Azərbaycanla Türkiyə arasında “tək millət, iki dövlət” olaraq var olan bu qərarlılığımızı bir daha nümayiş etdirəcəyik”, - deyərək o qeyd edib.

AK Parti Sədrinin birinci müavini vurğulayıb: “Biz Azərbaycana böyük nümayəndə heyəti ilə gəlmişik. İki partiya arasında səmimi əlaqələri daha da zənginləşdirəcəyimizə, gücləndirəcəyimizə inanırıq. Bu, hər iki dövlət üçün də xeyirli olacaqdır. Xüsusilə, bundan sonrakı dövrdə Qarabağın, regionun sülh və əməkdaşlıq bölgəsi olması üçün səylərimizi daha da gücləndirəcəyik”.

Sahibə Qafarova Avropa Şurası Parlament Assambleyasının məruzəçisi ilə görüşüb

İyulun 26-da Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) Miqrasiya, qaçqınlar və məcburi köçkünlər komitəsinin üzvü, məruzəçi Pol Qavan ilə görüşüb.

Parlamentin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, görüşdə Sahibə Qafarova Azərbaycanla Avropa Şurası arasında əlaqələrin uğurlu tarixi proses keçdiyini qeyd edib. Milli Məclisin sədri bildirib ki, Azərbaycan təşkilatla üzv olduğu dövr ərzində özünə götürdüyü öhdəliklərə daim hörmətlə yanaşır və qarşı tərəfdən də eyni mövqeyin nümayiş etdirilməsini gözləyir. Biz Avropa Şurasında Azərbaycanla bağlı obyektiv yanaşmanın olmasını istəyirik. Milli Məclisin sədri bir sıra hallarda təşkilatda ölkəmizə qarşı qeyri-obyektiv və ədalətsiz münasibətin, yalan iddialara əsaslanan qərəzli yanaşmanın olduğunu bildirərək, bu kimi halları sət tənqid edib.

Sahibə Qafarova məruzəçi Pol Qavan tərəfindən hazırlanan “Ermənistan və Azərbaycan arasında münaqişənin humanitar nəticələri” adlı hesabat haqqında danışıq ümid etdiyini bildirib ki, sənəd obyektiv və ədalətli olacaqdır. Sədr deyib ki, Azərbaycan həmişə AŞPA-da artıq həllini tapmış Qarabağ münaqişəsi, Ermənistanın işğalçılıq siyasəti, qaçqınlar və məcburi köçkünlərin məsələləri haqqında müzakirələrin aparılmasını və müvafiq obyektiv sənədlərin qəbul olunmasını istəyib və bununla bağlı dəfələrlə təşkilatda məsələ qaldırıb. İndi hazırlanan hesabat obyektiv faktlara əsaslanmalı və AŞPA ədalətli bir yanaşma ortaya qoymalıdır.

Sonra Sahibə Qafarova diqqəti 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın əldə etdiyi tarixi qələbə və sonrakı mərhələdə Ermənistan tərəfindən törədilən təxribatlara yönəldib. Bildirilib ki, 30 il ərzində münaqişənin həllinə vasitəçilik edən ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyəti heç bir nəticə vermədi. Nəhayət, ötən il Azərbaycan Müzəffər Ali Bəşir Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 30 illik erməni işğalına son qoyaraq ərazi bütövlüyünü bərpa etdi və öz gücünə hesabına BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini yerinə yetirdi.

Məruzəçi Pol Qavanın Ermənistanda yalnız Yerevan şəhərində səfərdə olduğu üçün Azərbaycanla da təkcə Ağdam şəhərinə gedəcəyi barədə məlumatla münasibət bildirdən Sahibə Qafarova qeyd edib ki, Ermənistan işğala məruzə qalmayıb, Ermənistan ərazisində nə müharibə olub, nə də orada müharibə dağıntıları var. Bu gün Azərbaycanın bir çox şəhər və rayonlarında Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin, terrorunun, müharibə cinayətlərinin izlərinə rast gəldiyini vurğulayan Sahibə Qafarova təəssüf hissi ilə qeyd edib ki, Pol Qavan Gəncə şəhərinə səfər etməyəcək. Qeyd edib ki, Gəncə şəhərinə Ermənistan tərəfindən endirilən raket zərbələri nəticəsində mülki insanlar həlak olublar. Əgər məruzəçi gələndə Ermənistan tərəfindən törədilən müharibə cinayətlərini, terroru öz gözləri ilə görsə, onda hazırlayacağı hesabat daha dolğun ola bilər.

Pol Qavanın Ağdam şəhərinə səfəri zamanı Ermənistan tərəfindən törədilən dağıntılara şahid olacağını bildiren Sahibə Qafarova vurğulayıb ki, Ağdam bu gün sözün həqiqi mənasında Xirosimani xatırladır. Ermənistan 30 il ərzində işğal altında saxladığı Ağdamda və bu gün işğaldan azad olunmuş digər şəhər və rayonlarımızda şəhərləri, kəndləri, xalqımıza məxsus tarixi, mədəni abidələri, məscidləri vəhşicəsinə dağıdıb.

Görüşdə S. Qafarova Azərbaycanın regionda davamlı sülhün təmin olunmasını istədiyini, bunun üçün lazımı addımları atdığını və bundan sonra da atmağa davam edəcəyini qeyd edib. Lakin Ermənistan təxribatçı əməllərindən əl çəkmir, sərhəddə təxribatlar törədir, hərbi əsirlər barədə həqiqətə uyğun olmayan məlumatlar yayır. O, Ermənistanın minalanmış əraziləri tam xəritəsini təqdim etməkdən imtina etməsinin müharibə cinayəti olduğunu vurğulayaraq qeyd edib ki, son dövrlərdə 140-dan çox şəxs Ermənistan tərəfindən basdırılan minaların partlaması nəticəsində həlak olub və yaralanıb. Bunların sırasında hərbi qulluqçularla yanaşı mülki şəxslər də olub. Təkcə Ağdam rayonunda Ermənistan tərəfindən 97 min tank və piyada əleyhinə mina basdırılıb. 30 il ərzində Ermənistanın işğal altında qalan digər şəhər və rayonlarımızda da vəziyyət eynidir. Ona görə də beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanla minalanmış ərazilərin xəritəsini təqdim etməsi üçün təzyiq göstərməli, ondan müharibə cinayətlərinə son qoymasını tələb etməlidir.

Səmimi qəbul və etəflı məlumatlara görə minnətdarlığını bildiren AŞPA-nın Miqrasiya, qaçqınlar və məcburi köçkünlər komitəsinin üzvü, məruzəçi Pol Qavan hazırlayacağı hesabatın obyektiv və ədalətli olmasına çalışacağını bildirib. O, bu məruzənin humanitar məqsədlər daşıyan sənəd olacağını vurğulayıb. Məruzəçi ölkəmizə səfəri çərçivəsində keçirdiyi görüşlər barədə də danışıb və bu görüşlərdə aparılan fikir mübadiləsini müsbət qiymətləndirib.

Pol Qavan Azərbaycanın Avropa Şurası ilə əməkdaşlığını yüksək qiymətləndirərək vurğulayıb ki, ölkəmizin öz öhdəliklərinə münasibəti və icrası təqdirəlayiqdir. O, bu görüşdə qaldırılan bir çox məsələlərin hesabatda əksini tapacağını da sözlərinə əlavə edib. Görüşdə, həmçinin Milli Məclislə AŞPA arasında münasibətlərə dair də fikir mübadiləsi aparılıb.

Bu gün Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan parlament sədrlərinin birinci üçtərəfli görüşü keçiriləcək

İyulun 27-də Milli Məclisdə ilk dəfə olaraq Azərbaycan, Pakistan və Türkiyə parlament sədrlərinin üçtərəfli görüşü keçiriləcək. Tədbirin yekununda Bakı Bəyannaməsinin imzalanması gözlənilir. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, bu məqsədlə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin sədri Mustafa Şentopun və Pakistan İslam Respublikası Milli Assambleyasının sədri Əsəd Qeysərin başçılıq etdikləri nümayəndə heyətləri iyulun 26-da ölkəmizə səfərə gəliblər.

Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Türkiyə və Pakistan spikerlərini Milli Məclis sədrinin birinci müavini Əli Hüseynli, sədr müavini Adil Əliyev, Türkiyənin və Pakistanın ölkəmizdəki səfirləri Cahit Bağçı, Bilal Həy və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar. Səfər çərçivəsində Pakistan və Türkiyə parlament sədrlərinin Qarabağda Ermənistanın işğalından azad olunmuş ərazilərə səfərləri də gözlənilir.

MN: Laçın dəhlizi, Xocavənd və Naxçıvan istiqamətlərində guya döyüşlərin gətirməsi barədə Ermənistanın yaydığı məlumatlar əsassızdır

Laçın dəhlizi, Xocavənd və Naxçıvan istiqamətlərində guya atəş səsələrinin müşahidə edilməsi və döyüşlərin gətirməsi barədə Ermənistan tərəfinin yaydığı məlumatların heç bir əsası yoxdur.

Bu barədə Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a açıqlamasında qeyd olunub. Nazirliyin açıqlamasında bildirilib ki, əldə olunan məlumata əsasən, erməni hərbi qulluqçu qarşılıqlı münasibətlərin pozulması və bir-birinə açılan atəş nəticəsində yaralanıb.

Ceyhun Bayramov: "Azərbaycanla Serbiya arasında ticarət dövriyyəsində artım müşahidə edilir"

rıldığı qeyd edən nazir bildirib ki, iyulun 27-də Azərbaycan ilə Serbiya arasında Hökumətlərarası Komissiyanın iclası olacaq, daha sonra isə biznes forum keçiriləcək.

"Ölkəmiz torpaqlarını işğaldan azad edəndən sonra bölgədə yeni vəziyyət yaranıb, həmin ərazilərin bərpası ilə bağlı böyük işlər həyata keçirilir. Bu istiqamətdə də müzakirələr aparıldı. Eyni zamanda, iki ölkə arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də əməkdaşlığın genişləndirilməsi ilə bağlı məsələlər müzakirə olundu", - deyərək Ceyhun Bayramov vurğulayıb.

Nazir qeyd edib ki, Azərbaycan regionunda dayanıqlı sülhün və əmin-amanlığın təmin edilməsi üçün lazımı işləri görür, sülh müqaviləsi ilə bağlı zəruri addımlar atır. Ancaq təəssüflər olsun ki, Ermənistan tərəfi bu məsələdə konstruktiv mövqe nümayiş etdirmir. Ermənistan Azərbaycanın xoşməramlı məramına qarşı qəşqəşliyi göstərmir. Bu yanaşma regionda sülh və tərəqqiyə zərbə vuran addımdır. Hər kəs başa düşməlidir ki, dayanıqlı sülh üçün yeni "ixtiralara" ehtiyac yoxdur. Yarlanmış vəziyyətdən düzgün istifadə etməklə, beynəlxalq qanunlara əməl etməklə regionda dayanıqlı sülhü bərqərar etmək mümkündür.

Ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsində artım müşahidə edilir. Azərbaycanla Serbiya arasında münasibətlərin inkişafı bundan sonra da davam etdiriləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov serbiyalı həmkarı Nikola Selakoviçlə keçirdiyi birgə mətbuat konfransında deyib.

Görüşdə ticarət dövriyyəsinin bundan sonra da artırılması istiqamətində müzakirələrin apa-

Prezidentin köməkçisi: Epidemioloji vəziyyət pisləşsə, qapanmaya getməyə məcbur olacağıq

Növbəti mərhələlərdə teatr və kinoteatrların açılması müzakirə olunur. Bu sahənin fəaliyyətinə icazə verilməyə təqdirə, giriş üçün COVID-19 pasportu mütləq şəkildə tələb ediləcək. Hazırda Azərbaycanın quru sərhədlərinin açılması nəzərdə tutulmur. Epidemioloji vəziyyət pisləşsə, qapanmaya getməyə məcbur olacağıq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın iyulun 26-da təşkil etdiyi brifinqdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının iqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Şahmar Mövsümov bildirib.

Heftəsonu ictimai nəqliyyatın fəaliyyət göstərməsi ilə bağlı məsələnin müzakirə olunmadığını bildiren Prezidentin köməkçisi deyib: "Şənbə və bazar günlərində ictimai nəqliyyat işləmədiyi üçün yoluxmanın sürəti aşağı düşür. Bunun nəticəsində biz yoluxma sürətinə nəzarət edə bilirik.

2020-ci ildə başlamış pandemiya davam edir və bir çox ölkədə növbəti dalğa başlayıb. Azərbaycanda da yeni dalğanın başladığı görünür. Ölkəmizdə 4 milyon yarım doza peyvənd vurulub və bu

peyvəndlər tam təhlükəsizdir. Azərbaycanda vaksinasiyaya başlandı gündən vəfat edənlərin 99 faizi peyvənd olunmamış insanlar olub. Bizim pandemiya-dan çıxış yolumuz yalnız vaksinasiyadan asılıdır."

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, tibb, təhsil və elm müəssisələrində, bütün dövlət qurumlarında və xidmət sektorunda çalışanların 80 faizi sentyabrın 1-dək birinci doza, oktyabrın 1-dək isə ikinci dozanı vurdurmalıdırlar. Hazırda bu prosesin operativ tətbiqi üçün "ASAN xidmət" tərəfindən proqram təminatı hazırlanıb. Bu proqram təminatı haqqında mərkəz tərəfindən əlavə açıqlama veriləcək.

Zəngəzur dəhlizinin açılması tarixi zərurətdir. Zəngəzur dəhlizi Ermənistanın 30 il əvvəl Azərbaycana qarşı irəliləyən tələbi ərazi iddiası nəticəsində torpaqlarımızın işğal edilməsi ilə bağlanmışdır. Bu dəhlizin bağlanması Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvanı quru yolla respublikamızdan ayırıb.

Bu illər ərzində Naxçıvan sakinləri Zəngəzur dəhlizinin bağlı olmasından çox əziyyət çəkiblər. Naxçıvanlılar Azərbaycana gediş-gəlişdə, daşınmaların həyata keçirilməsində, enerji təhlükəsizliyinin təminində böyük problemlər yaşasalar da, ölkəmizin iqtisadi gücü sayəsində naxçıvanlıların çoxlu problemləri həll olunub. Amma quru yolla gediş-gəlişə bağlı hələ də çətinlik yaşanmaqdadır. Bu çətinliklər də Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə həll olunacaq. Ermənistan Zəngəzurun dəhliz adlandırmasının əleyhinədir. Nəçə ki, Laçını dəhliz adlandırırlar, Zəngəzur da dəhliz olacaqdır. Həmin dəhliz vasitəsilə azərbaycanlılar sərbəst, təhlükəsiz hərəkət edə bilməlidirlər və bu təhlükəsizliyi Rusiya təmin etməlidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Milli Məclisin deputatı, YAP İdarə Heyətinin üzvü Azər Bada-

"Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti Azərbaycanı regionun ən vacib aktoruna çevirib"

mov bildirib.

Milli Məclisin deputatı deyib: "Zəngəzur dəhlizinin açılması ötən il noyabrın 10-da və bu il yanvarın 11-də imzalanmış üçtərəfli bəyanatların maddələrində öz əksini tapıb. Bu bəyanat Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli, prinsipial siyasəti, əzm və iradə nümayiş etdirməsi, düşünülmüş addımlar atması sayəsində nail olduğumuz böyük Qələbəmizin rəsmi şəkildə təsdiqi deməkdir. Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistanın istəyi ilə yox, labüd və vacib məsələ kimi təsdiq olunub. Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı məsələdə Azərbaycanın, Rusiyanın və Avropa İttifaqının mövqeləri üst-üstə düşür. Əslinə baxanda, Zəngəzur dəhlizinin açılması Ermənistan üçün hamıdan vacibdir.

Çünki, bu illər ərzində Ermənistanın yürütdüyü işğalçılıq siyasəti bu ölkəni dalana çevirib. Bu blokadanın yaradılması təbii ki, Azərbaycanın yürütdüyü düşünülmüş siyasətin nəticəsidir. Azərbaycan və Türkiyə sərhədlərini Ermənistanın üzünə bağlayıb. O cümlədən iştirak etdiyimiz bütün beynəlxalq layihələri Ermənistan-dan yan keçirmişik. Düzdür, bu layihələrimizi həyata keçirərkən Ermənistanı kənarda saxlamağımızla əlaqədar çoxlu təzyiqlərlə üzləmişik. Amma Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti, siyasi iradəsi və iqtisadi gücümüz müstəqil siyasət yürütməyimizə və öz istəyimizə uyğun bütün layihələrin icrasına imkan verib"

Azər Badamov vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycan Ermənistanı da Avropa İttifaqına inteqrasiya olunub. Azərbaycan BTQ dəmir yolu vasitəsilə Avropa ilə bağlantı yarada bilib. Cari ildə ölkəmizin üzərindən Avropa İttifaqına dəmir yolu vasitəsilə 3000-ə yaxın vaqon yüklər daşınıb. Gələcəkdə bu layihənin cəlbəciliyi daha yüksələcək. Ölkəmizin ərazisindən keçən "Şimal-Cənub" nəqliyyat

dəhlizi ilə daşınan yüklərin həcmi cari ilin 6 ayında keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 20 faiz artıb. "Qərb-Şərq" nəqliyyat dəhlizi vasitəsilə də daşınmaların həcmi sürətlə artır. Cənub Qaz Dəhlizinin tikintisinin başa çatması Azərbaycanı Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyinin təminatının yeganə alternativ mənbəyinə çevirib. Prezident İlham Əliyevin düşünülmüş uzaqgörən siyasəti Azərbaycanı regionun ən vacib aktoruna çevirib. Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan Ermənistanı da dünyaya inteqrasiya olunub, iqtisadi bağlarını möhkəmləndirib. Amma həll olunmamış yeganə problemimiz Naxçıvana quru yolumuzun açılmasıdır. 44 günlük Vətən müharibəsində nümayiş etdirdiyimiz "Dəmir yumruq" əməliyyatı ilə bu realığı da Ermənistanla məcbur qəbul etdirmişik. Əgər Ermənistan bu realığı təsdiq etməsəydi, tamamilə məhv ola bilərdi. Yaratdığımız yeni realığı Ermənistanla Azərbaycan arasında bütün kommunikasiyaların selektivlik etmədən eyni vaxtda paralel açılmasıdır. Ona görə də bu məsələ gündəliyimiz-

də ən aktual məsələlərdəndir. Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin Azərbaycana səfəri zamanı da kommunikasiyaların açılması məsələsi müzakirə olundu. Şarl Mişel Ermənistanla Azərbaycan arasında sərhədlərin delimitasiya, demarkasiya olunması və uzunmüddətli sülhün bağlanması üçün Avropa İttifaqının təşəbbüsünün qəbul edilməsini təklif etdi. O cümlədən Rusiyaya işgüzar səfəri çərçivəsində Prezident İlham Əliyevlə eyni fikri Rusiya Prezidenti Putin də bölüşüb. Beləliklə, Zəngəzur dəhlizinin açılması və sülh sazişinin imzalanması üçün işlərin görülməsi zərurətdir və bunun alternativini yoxdur. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü döyüş meydanında, sonra da masa arxasında təmin edib. Gələcək isə sülh və qonşuluq münasibətləri üzərində qurulmalıdır. Dünya tarixində ən böyük qanlı müharibələr də masa arxasında sonlanıb. Gələcək dinclik, təhlükəsizlik və əməkdaşlıq üzərində qurulmalıdır. Bunun alternativini yoxdur və bu realığı Ermənistan nə qədər tez qəbul etsə, onların xeyrinədir.

Ərəbdilli KİV-də Ermənistanın sərhəddə təxribatları barədə xəbərlər dərc olunub

Ərəbdilli KİV Ermənistanın Azərbaycanla sərhəddə son hərbi təxribatları barədə xəbərlər dərc olunub.

Səudiyyə Ərəbistanının "Əş-Şərq Əl-Ausat" qəzetində və Misirin "Əl Masr əl

Yom" nəşrinə AZƏRTAC-ın xəbərlərinə istinadla dərc edilmiş xəbərlərdə həmin təxribatlar barədə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məlumatları yer alıb. Hər iki mətbuat orqanının yazılarında bildirilib ki, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən açılan snay-

per atəşi nəticəsində Kəlbəcər rayonunda xidmətdə olan gizir Yaqublu Fərman oğlu şəhid olub.

Ərəbdilli KİV Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanla sərhədin digər istiqamətlərində təxribatlar törətdiyi də diqqətə çatdırılıb.

Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru cənnətə çevirəcəyik

Ölkə Prezidenti İlham Əliyev 2020-ci ilin yekunlarına həsr olunmuş videoformatda müşavirədə 2021-ci il üçün planlarını və tapşırıqlarını açıqlayarkən bildirmişdir ki, planlarımız böyükdür. Bərpa işləri artıq başlanıb və bu, onu göstərir ki, sözümlə əməlimiz arasında heç bir fərq yoxdur: "Biz demişdik ki, torpaqlar işğaldan azad olunan sonra bu torpaqları tezliklə bərpa edəcəyik. Mən bu yaxınlarda demişdim ki, biz Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacağıq və sözümdə dururam. Bizim hamımızdan asılıdır ki, bu sözlər yerinə yetirilsin. Ona görə 2021-ci il bu baxımdan çox əlamətdar olmalıdır. Məhz 2021-ci ildə Azərbaycan xalqı və bütün dünya görəcək ki, bizim niyyətimiz həyatda öz əksini tapır, bizim planlarımız həyatda gerçəkləşir."

etməyə, yüklərin daşınmasına, turizmin inkişafına böyük kömək olacaq. Hədəflərə vaxtında və yüksək səviyyədə nail olmaq üçün bütün qüvvə və bacarıqlar səfərbər edilir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin çıxışlarında qeyd olunduğu kimi, necə ki, dəmir yumruq nümayiş etdirib torpaqlarımızı işğaldan azad etdik, eyni zamanda, bu birlik, həmrəylik əsasında bərpa və quruculuq işlərini uğurla başa çatdıracağıq, soydaşlarımızın Böyük Qayıdışı həyata keçiriləcək.

Qısa zamanda bu qədər işin görülməsini böyük qəhrəmanlıq kimi dəyərləndirən cənab İlham Əliyev bu məqamı da xüsusi diqqətə çatdırır ki, bütün bu işləri öz hesabımıza edirik: "Bəli, xarici şirkətləri biz dəvət etmişik, amma podratçı kimi. Bütün vəsait dövlət büdcəsindən gedir. Dövlət büdcəsi üçün bu, böyük yükdür. Təbiidir, amma biz bunu edirik, edəcəyik. Dediym kimi, Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru cənnətə çevirəcəyik."

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin iqtisadi rayonların yeni bölgüsü ilə bağlı imzaladığı Fərman əsasında Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının yaradılması iqtisadi, eyni zamanda, siyasi əhəmiyyəti ilə diqqətdədir. Bu kimi mühüm sənədlər bir daha Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tarixə qovuşduğunu, tarixi sahibinə qayıdan torpaqlarımızda canlanma olduğunu, bərpa və quruculuq işlərinin böyük ruh yüksəkliyi, qüvvəli həyata keçirildiyini, eyni zamanda, Azərbaycanın 10 noyabr üçtərəfli Bəyənatinin müddəalarını yüksək səviyyədə icra etdiyini təsdiqləyir. Regionun dayanıqlı inkişafını təmin etmək üçün eməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi, ölkəmizin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin iqtisadi potensialından maksimum bəhrələnməsi əsasdır.

Ölkə Prezidentinin qeyd etdiyi kimi, 2021-ci ilin tarixə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə quruculuq-bərpa dövrü kimi yazılacağına böyük əsaslar var. Zəfərimiz qarşıdakı illəri əhatə edən Dövlət proqramlarına, inkişaf konsepsiyalarına yenidən baxılmasını, əlavələr edilməsini, həmçinin yeni sənədlərin qəbulunu zərurətə çevirdi. "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" deyilənlərinin təsdiqidir. Növbəti onillikdə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına dair beş Milli Prioritetin reallaşdırılması nəzərdə tutulur: dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyat; dina-

mik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət; rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı; işğaldan azad olunmuş ərazilərə böyük qayıdış; təmiz ətraf mühit və "yaşıl artım" ölkəsi. Bu Milli Prioritetlər, eyni zamanda, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının "Dünyamızın transformasiyası: 2030-cu ilədək dayanıqlı inkişaf sahəsində Gündəlik"dən irəli gələn öhdəliklərin icrası istiqamətində də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə kənd təsərrüfatının inkişafı üçün bütün imkanlar mövcuddur. Məlumdur ki, son illər dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq ölkəmizdə ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafına xüsusi diqqət göstərilir. Bunun üçün rayonlar arasında ixtisaslaşma aparılır, konkret sahələrin inkişafına xidmət edən Dövlət proqramları təsdiqlənib və hazırda uğurla icra edilir. İşğaldan azad edilmiş torpaqların malik olmaları potensial da nəzərə alınmaqla bu məqsədə daha yüksək səviyyədə nail olmaq mümkündür. Prezident İlham Əliyevin 27 aprel 2021-ci il tarixli "Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların idarə edilməsi ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında" Fərmanı da bu torpaqlarda kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsinə, ərzaq təhlükəsizliyinin təminatına, sahibkarlığın inkişafına xidmət edən addımlar sırasındadır. Bu münbit torpaqların hesabına Azərbaycanın ixrac potensialı yenilən artacaq. İqtisadi rayonların yenidən bölgüsü də bu prosese böyük dəstək olacaq.

Azad edilmiş ərazilərimiz böyük turizm potensialına malikdirlər. 30 ilə yaxın dövrdə mənfur düşmənlərin potensialdan istifadə edərək özünün iqtisadi vəziyyətini yaxşılaşdırmağa çalışıb. Hazırda beynəlxalq səviyyədə ekspertlər bu reallığı xüsusi qeyd edirlər ki, Vətən müharibəsində Ermənistanın məğlubiyyəti, torpaqların əsl sahibinə qayıtması işğalçı dövlətdə iqtisadi böhranı daha da dərinləşdirəcək. Qarabağ Azərbaycanın əsas turizm zonasına çevriləcək. Beynəlxalq turizm sərəfələrində Qarabağ bölgəsinin turizm potensialı, turizm marşrutları, tarixi abidələri göstəriləcək. Bərpa-quruculuq işləri yekunlaşdıqdan sonra Qarabağ turistlərin sevimli məkanlarından biri olacaq.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Azərbaycan Televiziyasına müsahibəsində ötən dövr ərzində qarşıya qoyulan hədəflərə zamanında nail olunduğunu önə çəkərək bu əminliyi də ifadə etmişdir ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə bütün işlər nəzərdə tutulan vaxtda başa çatdırılacaq

O da məlumdur ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin müqayisəli üstünlükləri əsasında 4 regional mərkəzin yaradılması nəzərdə tutulub. Ağdamda sənaye mərkəzi, Cəbrayıl logistika və ticarət mərkəzi, Şuşada mədəniyyət və turizm mərkəzi, Kəlbəcərdə hasilat və turizm mərkəzi yaradılacaq. Ağdamda yaradılacaq sənaye mərkəzində ilkin müraciətlər əsasında 33 kiçik istehsal və xidmət müəssisəsi, iri sənaye və qida sənayesi müəssisələri fəaliyyət göstərəcək. Buraya 110 milyon manata yaxın sərmayə qoyulacaq, 330 iş yeri açılacaq. Ağdamın strateji coğrafi mövqeyi, digər bölgələrlə qovuşuqda yerləşməsi, insan resursları potensialı və infrastrukturaya çıxış imkanları rayonun gələcəkdə Qarabağın sənaye mərkəzinə çevrilməsi imkanlarını genişləndirir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin "ağıllı şəhər", "ağıllı kənd" strategiyasına uyğun olaraq işğaldan azad edilmiş ərazilərdə layihələrin icrasına başlanılıb. Bu layihələrlə ölkəmizin imkanlarını, əzmini və gələcəyə baxışını nümayiş etdirmək niyyətimizi açıqlayan cənab İlham Əliyev daim bu fikri önə çəkir ki, böyük neft və qaz potensialına sahib, xam neft və neft məhsullarının, təbii qaz və elektrik enerjisi ixracatçısı olan Azərbaycan böyük məsuliyyət nümayiş etdirməli və "yaşıl enerji"yə fəal şəkildə sərmayə yatırılmalıdır. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Zəngilan rayonuna səfərləri çərçivəsində "ağıllı kənd" layihəsinin ilk təməlqoyma mərasimində iştirak etmişdilər. Birinci "ağıllı kənd" pilot layihəsi Zəngilanın 1-ci, 2-ci, 3-cü Ağalı kəndlərini əhatə edir. Bu kəndlərdə müasir məktəb, bağça, poliklinika və elektron idarəetmə mərkəzləri inşa olunur, turizm infrastrukturuna formalaşdırılır. Bütün yaşayış evləri, sosial obyektlər, inzibati və ictimai işə binaları, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı və istehsalı prosesi alternativ enerji mənbələri ilə təmin edilir. Layihənin icrasında Türkiyə, Çin, İtaliya və İsrail şirkətlərinin mütəxəssisləri də iştirak edirlər.

İyulun 20-də birliyimizin, həmrəyliyimizin rəmzi olan Qurban bayramında Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin dəstəyi ilə bir qrup Ağalı kənd sakini öz doğma kəndlərinə gələrkə burada görülən işlərlə tanış oldular. Ağalı sakinlərinin 28 il sonra öz kəndlərinə gəlişi Qurban bayramına təsadüf etdiyindən kənd sakinləri niyyət etdikləri qurbanları kəndin mərkəzi meydanında kəsdilər. Qurbanlıqlar kəsildikdən sonra sakinlər daha bir arzularını da gerçəkləşdirmişdilər. Belə ki, doğma yurdlarında ilk dəfə yemək bişirib, süfrə açıb, Qurban bayramını qeyd etmişdilər. Azad edilmiş ərazilərdə salınan ilk "Ağıllı kənd" in sakinləri olmaqdan qürur hissi keçirən vətəndaşlar tezliklə kəndə qayıtmaq, burada həmişəlik yaşamaq niyyətində olduqlarını bildirmişdilər.

Qeyd edək ki, "ağıllı kənd" layihəsi çərçivəsində Ağalı kəndlərində bərpa və quruculuq işləri 2022-ci ilin yanvarında başa çatacaq və cənab İlham Əliyevin Böyük Qayıdışın başladığı gün kimi dəyərləndirdiyi yeni layihənin uğurlu icrası ilə soydaşlarımız doğma torpaqlarına qayıdacaqlar.

Göründüyü kimi, Azərbaycan 44 gündə 30 ilin işğalına necə son qoydusa, eyni zamanda da qısa zamanda soydaşlarımızın bu ərazilərə qayıdışını təmin etmək üçün bütün işləri zamanında başa çatdırmağa çalışır. Çıxışlarında Azərbaycanın son 17 ildən artıq dövrdə qazandığı uğurlara, keçdiyi inkişaf yoluna diqqət yönəldən dövlət başçısı İlham Əliyev düzgün qurulan siyasətin beynəlxalq maliyyə qurumlarının hesabatlarında da liderliyimizi qorumağa əsas yaratdığını xüsusi qeyd edir.

Təkcə Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesabatına diqqət yetirməklə ölkəmizin dayanıqlı inkişafına, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə geniş yol açan nəqliyyat infrastrukturunun yenilənməsinə və təkmilləşməsinə göstərdiyi diqqətin ümumi mənzərəsini təqdim edə bilərik. Azərbaycan əhalinin elektrik təchizatı səviyyəsinə görə dünya miqyasında ikinci, hökumətin dəyişməyə cavabdehliyi, yeni islahatçı obrazı əmsalına görə beşinci, hökumətin uzunmüddətli strategiyasına görə isə 10-cu yerdədir. Eyni zamanda, ölkəmiz infrastruktur layihələri ilə bağlı olaraq dəmir yolu xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 11-ci, hava yolları xidmətlərinin səmərəliliyinə görə 12-ci, avtomobil yollarının keyfiyyətinə görə isə 24-27-ci yerlərdədir. Inklüziv inkişaf indeksi üzrə Azərbaycan üçüncü yerdədir. Cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, bütün çətinliklərə, işğala, 1 milyondan artıq soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətində yaşamasına baxmayaraq, ötən illər ərzində bu nailiyyətləri əldə etmişik: "İndi torpaqlar azad edilib, indidə böyük qayıdış başlanmalıdır, böyük inkişaf prosesləri başlanmalıdır. Ona görə, əlbəttə, biz bütün bu işləri daha da fəal, daha da məqsədyönlü şəkildə aparmalıyıq ki, Azərbaycanın imkanlarını genişləndirək və ölkəmizin inkişaf dinamikasını artıraraq."

Yeganə Əliyeva

DIQQƏT:

Zooparkın açılış vaxtı bəlli oldu

Zooparklar cəmiyyət üçün niyə lazımdır?

Bildiyimiz kimi Bakı Zooloji Parkı yenidən qurulur. Bununla əlaqədar olaraq Bakı Zooloji Parkın fəaliyyəti 2019-cu ilin fevral ayından etibarən müvəqqəti olaraq dayandırılıb. Həmçinin təmir və genişləndirmə işləri yekunlaşdıqdan sonra park ərazisi 4.25 hektar (əvvəl 2.25 hektar idi) olacaq. Heyvanlar isə müvəqqəti olaraq Qaradağ rayonuna köçürülüb. Bakı zooparkı istər ərazi etibarilə, istərsə şəhər mərkəzində yerləşməsi ilə regionda seçilən zooparklardan olub. Bəs, zooparklar cəmiyyət üçün niyə vacibdir? Zooparkların fəaliyyət göstərməsinin nə kimi üstünlükləri və bilinməyən məqamları var? SİA məsələ ilə əlaqədar araşdırmasını təqdim edir.

Vətəndaş Cəmiyyəti Alyansının rəhbəri, analitik-ekspert, yazıçı-kulturoloq Aydın Xan Əbilov: "Bakı zooparkı sözsüz ki, keçmiş SSRİ-də seçilən zooparklardan biri olub. Həm zooparkın özünün heyvanat aləmi ilə bağlı nümayiş etdirdiyi canlı eksponatlar, həm zooparkın ətrafındakı məşəlik, həm də şəhərin mərkəzində olması Bakı zooparkını Azərbaycan heyvansevərlərinin ən sevimli yerinə

çevirib. İnsanlarımız ailələri ilə birgə Bakı zooparkında əylənə, istirahət edə, oksigenli havada nəfəs ala, heyvanat aləminin bəzi nümayəndələrinə canlı olaraq baxa, eyni zamanda uşaqlarına göstərə bildirilirdi".

O söyləyib ki, hazırda Bakı zooparkı təmirə bağlanıb və biz orada böyük işlərin görüldüyü barədə vaxtaşırı məlumatlar alırıq: "Zooparklarla bağlı cəmiyyətdə birmənalı fikir yoxdur. Zooparklar vastəsilə canlı aləmin həbsxanada saxlanması, zooparkların şəraitliliyi və burada saxlanan heyvanların hüquqlarının qorunması ilə əlaqədar müxtəlif fikirlər səslənir. Dünyada vəhşi heyvanların yaşaması üçün lazım olan yerlər get-gedə daralır və bu məkanlar daraldığına görə insanlar fikirləşirlər ki, heyvanlarla bağlı hansısa layihə həyata keçirilsin. Heydər Əliyev Fondu, İdea İctimai Birliyi Leyla xanım Əliyevanın təşkilatçılığı altında həm vəhşi heyvanlar, quşlar, həm də ev heyvanları ilə bağlı müxtəlif layihələr həyata keçirir".

Aydın Xan Əbilov vurğulayıb ki,

"İnsanın "Delta" variantına yoluxub-yoluxmamasını dəqiqləşdirmək üçün mütləq yaxma götürülməli, daha sonra duzlaşmaya görə KT müayinəsi aparılmalıdır". Bunu SİA-ya açıqlamasında həkim - infeksiyonist Taleh Hüseynov deyib.

Onun sözlərinə görə, duzlaşma 2 cür olur: "Vaksinal mənşəli pnevmoniyalar ciyərin yuxarı və orta faylarında olur, viral mənşəli pnevmoniyalar isə ən çox ciyərin aşağı fayında görülür. Belə fərqləndirmək

Azərbaycanda bəbirələrin qorunması, ceyranların çoxaldılması, yaşllaşdırma və ağac ekimi ilə bağlı bir çox layihələr var: "Bu layihələrlə yanaşı zoopark üçün Qobuda ayrılmış və təbiətə daha çox uyğunlaşdırılmış yerə köçürülməsi üçün layihə hazırlanıb. Fikrimcə, Bakı zooparkını mərkəzdə saxlamaqla, həm də Qobudakı zooparkın yeni filialı kimi fəaliyyətdə saxlaya bilərik. Məlumdur ki, Qobunun havası daha istidir və bu, bəzi heyvan növləri üçün əlverişlidir. Zoopark mədəniyyətinin inkişafında hökumətlə yanaşı ekoloqlar, kulturoloqlar, ictimai xadimlər və QHT-lərin birlikdə təkliflərinə baxılmalıdır. Bu təkliflər zoopark mədəniyyətimizin inkişafında, heyvanların mühafizəsində, hüquqlarının qorunmasında xüsusi köməklik göstərmiş olacaq".

Sosioloq, jurnalist Elçin Bayramlı: "Bakı zooparkının hazırkı yeri biraz kiçik olsa, zoopark üçün əlverişli bir yerdir. Uzun onilliklərdir bu yer tanınır və heyvanlar üçün də burada xüsusi şərait yaradılıb. Bu yaxınlarda

da təmir zamanı zoopark ərazisinin sahəsi bir qədər artırılıb, lakin yenə də artırmaq imkanı var. Mən zooparkın öz yerində qalmaq şəraitinin yaxşılaşdırılması tərəfdarıyam".

E.Bayramlı vurğulayıb ki, şəhərdən uzaq ərazidə zoopark yaratmaq və ora gedib-gəlmək çox çətin olacaq: "Uşaqlar üçün zoopark ən maraqlı yerlərdən biridir. Biz şəhər uşaqlarının kəndlərə, rayonlara gəzməyə gəndə onların heyvanları tanımadıqlarını müşahidə edirik. Onların şəhər mühitində yaşayarkən dünya görüşünün artması, heyvanlarla, təbiətlə tanış olması üçün ən uyğun yer zooparklardır. Arzu edirəm ki, zooparkla-

rın şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün lazımı şərait ayrılınsın. Əgər, bu olsa zooparklar öz xərclərini də çıxara, turistikləri də cəlb edə bilərlər".

Ailə-uşaq psixoloqu, təlimçi Vüsalə Əmiraslanova: "Uşaqların heyvanlarla tanış olması, onlarla ünsiyyətdə olmaları üçün ən münbit yer zooparklardır. Zooparkların təmiz olması, heyvanlara düzgün qidalanmalarının verilməsi ümumilikdə zooparkın şəraitinin heyvanların yaşam şərtlərinə uyğunlaşdırılması əsas şərtləndir. Məsələn, uşağa görə şir çox güclü

heyvandır, lakin zooparkda uşaq şiri elə vəziyyətdə görür ki, onun güclü olmasına artıq inanmır. Düşünür ki, valideynləri onu aldadırlar".

Psixoloqun sözlərinə görə, bəzi heyvanlar var ki, uşaqlar onlarla canlı təmasda olmalı, onları qidalandırmalıdır: "Məsələn, atlar. Atlar üçün xüsusi yerlər var ki, uşaqlar burada atlarla ünsiyyətdə olurlar, onlara qulluq edir, həmçinin atçılıqla məşğul ola bilərlər".

V. Əmiraslanova vurğulayıb ki, balaqlara baxmaq uşaqlara sakitləşdirici təsir bağışlayır: "Lakin bütün bunların fonunda mən bir psixoloq kimi heyvanların əhliləşdirilməsi, xüsusi əzablarla öyrədilməsi məsələlərinə görə sirklərin əleyhinəyəm. Amma zooparkların müəyyən heyvanları çıxmaq şərti ilə olması normal haldır. Elə heyvanlar var ki, onlar üçün geniş ərazilər olmalı, yaxşı yeməli və özlərini rahat hiss etməlidirlər. Ona görə ki, ən azından uşaqlar həmin heyvanları kitablarda gördükləri kimi həyatda da görə bilsinlər".

Aysel Məmmədova

"İki partiyanın bir-birinə inteqrasiyası..."

"Türkiyənin hakim partiyası AK Partiyasının idarə heyətinin Yeni Azərbaycan Partiyasının dəvəti ilə Azərbaycana gəlməsi əlamətdar hadisədir. Bu gün Azərbaycan və Türkiyə münasibətləri ən yüksək səviyyədədir. Həmçinin, Şuşa Bəyannaməsi imzalandıqdan sonra Azərbaycan Türkiyə ilə müttəfiqlik sənədinə də imza atmış oldu". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin üzvü Cavid Osmanov deyib.

Deputatın sözlərinə görə, Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri tarixinin ən yüksək mərhələsinə çatıb: "Bu münasibətlərin ən yüksək pilləyə çatması iki dövlətin lideri, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin və Türkiyə Prezidenti cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın birgə söylərinin məntiqi nəticəsidir. Bunun arxasında böyük fəaliyyət dayanır. Bu baxımdan da Yeni Azərbaycan Partiyası ilə AK Partiyasının birgə fəaliyyəti zərurətdən irəli gəlir".

C.Osmanov vurğulayıb ki, bir neçə həftə bundan əvvəl Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti, sədr müavini Türkiyəyə səfər edilib və bir çox məsələlər haqqında müzakirələr aparılıb: "Bu gün də qardaş ölkənin hakim partiyası AK Partiyasının Azərbaycan səfər etməsi və səfər çərçivəsində bir çox məsələlərin müzakirəsi Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində yeni mərhələyə çox böyük töhfə verəcəkdir. İki partiyanın bir-birinə inteqrasiyası Azərbaycan-Türkiyə qaradaşlığını bir qədər də möhkəmləndirəcək".

Aysel Məmmədova

İordaniyalı jurnalist Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyindən yazıb

İordaniyada fəaliyyət göstərən rus mənşəli jurnalist, "The Russian Vision Supplement" qəzetinin baş redaktoru Yelena Duqinanın "Nabateans" nəşrində "Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatında uğurları" sərlövəli məqaləsi dərc edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatının İordaniyanın da iştirak etdiyi xarici işlər nazirlərinin aralıq konfransındakı dərin məzmunlu, obyektiv və humanitar-siyasi kontekstli çıxışında bütün dünyanın diqqətini bəşəriyyətin ümdə problemlərinə cəlb etdiyi vurğulanır. Müəllif diqqətə çatdırıb ki, hərəkatın 60 illiyinin qeyd olunduğu bir vaxtda Azərbaycanın dövlət başçısının sədrliyi ilə global humanitar məsələlərin həlli ön plana çıxarılıb. Məhz bu səbəbdən İlham Əliyevin çıxışında COVID-19 pandemiyasına qarşı mübarizədə beynəlxalq təşəbbüslər, dünya ictimaiyyətinin və dövlətlərin bu məsələdə söylərinin birləşdirilməsinə xüsusi yer ayrılıb.

Yelena Duqina yazıb: "Pandemiya ilə mübarizə çərçivəsində Azərbaycanın humanitar və maliyyə dəstəyi, 30-dan çox ölkəyə, o cümlədən Qoşulmama Hərəkatının üzvlərinə göstərdiyi yardımlar təqdirəlayiqdir. Bundan başqa, rəsmi Bakı yarı hissəsi hərəkata üzv dövlətlərə ayrılması şərti ilə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon dollar vəsait ayırıb. Sırf humanitar nöqtəyi-nəzərdən çıxış edən İlham Əliyev global səhiyyə böhranı fonunda "vaksin millətçiliyi" adlanan sindromu da sət tənzid edib. Azərbaycan COVID-19 əleyhinə vaksini ehtiyacı olduğundan daha çox saxlayan ölkələri də qınayıb. Belə ki, varlı ölkələr istehsal olunmuş vaksinin 82 faizini alıb, azgənilirli əhali olan dövlətlər isə cəmi 0,9 faiz əldə edə biliblər. İlham Əliyev vurğulayıb ki, bu cür mövqə inkişaf etməkdə olan ölkələri öz xalqını qorumaq imkanından məhrum edir. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının adından BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasına müvafiq qətnamənin layihəsini də təqdim edib. Bu sənəd mart ayında yekdilliklə qəbul edilib".

Məqalədə qeyd olunub ki, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatında uğurlu sədrliyini, Prezident İlham Əliyevin söylərini nəzərə alıb üzv ölkələr onun sədrliyinin daha bir müddətə uzadılması haqqında qərar qəbul ediblər. Müəllif ölkəmizin hərəkata sədrliyi dövründə qazanılmış uğurları sadalayıb. Qoşulmama Hərəkatının digər beynəlxalq təşkilatlarla daha fəal dialoqu və əməkdaşlıq coğrafiyasının genişləndirilməsi, Avropa İttifaqı rəhbərlərinin tarixdə ilk dəfə hərəkatın ən yüksək səviyyədə keçirilən görüşündə iştirakı və onların BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması təşəbbüsünü dəstəkləməsi, Azərbaycanın hərəkat daxilində həmrəyliyini gücləndirməsi və beynəlxalq forumlarda onun mövqeyinin güclənməsi bu qəbildəndir. Prezident İlham Əliyev postpandemiya dövründə global rekonstruksiya tədbirlərinin də konturlarını müəyyən edən təşəbbüslərlə çıxış edib.

Müəllif sonda vurğulayıb ki, Azərbaycanın 44 günlük müharibədə şanlı Qələbəsi və torpaqların işğaldan azad edilməsi də böyük uğurdur və BMT TŞ-nin qətnamələrinə, həmçinin Qoşulmama Hərəkatının prinsiplərinə və dəyərlərinə uyğundur.

"Delta" variantı daha çox hansı yaş qrupuna təsir edir?

"Delta" virusu bütün yaş qruplarına təsir edə bilər. Uşaq, gənc, yaşlılara da təsir edir. "Delta" variantı yaş qrupu tanımır. Xəstənin ağırlaşması zədələnmənin dərəcəsinə görə dəyişir. "Delta" ştamında daha çox burun axması halı müşahidə edilir. Boğazda kəskin

ağrı əmələ gəlir. Virus yoluxanlar udqunma zamanı elə hiss edirlər ki, boğazlarında şüşə qırıqları var. Yoluxmuş şəxsdə yüksək temperatur müşahidə olunur. Baş ağrısı və hal-sızlıq bu növün əsas əlamətidir".

Gönçə Quliyeva

“Dövlət başçısının regionlara hər səfəri sosial rifahın daha da inkişafına doğru atılan uğurlu addımdır”

“44 günlük Vətən müharibəsində əldə olunan qələbədən sonra dövlət başçımızın mütəmadi olaraq həm işğaldan azad olunan torpaqlara, həm də regionlarımıza uğurlu səfərləri və səfərləri çərçivəsində müxtəlif təyinatlı infrastruktur obyektlərinin açılış və təməlqoyma mərasimlərində iştirakı, müəssisələrin fəaliyyəti ilə yaxından tanış olması, eləcə də, ictimaiyyətlə keçirdiyi görüşlərdə qaldırılmış məsələlərin həlli məqsədilə vəsaitin ayrılması regionların inkişafına göstərdiyi diqqətin bariz nümunəsidir. Bu baxımdan da hər səfərində olduğu kimi, iyulun 22-də Qərb bölgələrinə səfəri zamanı baş tutan açılışlar və təməlqoyma mərasimləri görülmüş işlərin həcmi göstərir və eyni zamanda, ölkəmizin hərtərəfli inkişafını əks etdirir”. Bu fikirləri Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Məşhur Məmmədov SİA-ya açıqlamasında bildirib.

Millət vəkili qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin regionların inkişafına xüsusi diqqəti olub və dövlət başçımızın mütəmadi olaraq bölgələrə səfəri rayonlarımızın inkişafı və bütövlükdə ölkədə balanslı iqtisadi inkişafın formalaşması məqsədi daşıyır: “Dövlətimizin başçısının səfəri, ilk növbədə, onu göstərir ki, Azərbaycanda postmüharibə və pandemiya dövrü olmasına rəğmən, heç bir sosial, iqtisadi layihə təxirə salınmayıb. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri ilə yanaşı, digər şəhər və rayonlar da ölkə rəhbərinin diqqəti mərkəzindədir. Respublikanın hər bir bölgəsinin inkişafı, sakinlərin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində davamlı tədbirlər həyata keçirilir. Görülən kompleks tədbirlər nəticəsində hər bir rayon və şəhərimiz uğurlu inkişaf edir, əhalinin sosial rifah halı getdikcə yaxşılaşır. Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, bizim əsas diqqətimiz azad edilmiş torpaqlara olmalıdır və bu sahədə ilkin infrast-

rüktur layihələrinin icrası artıq başlayıb. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərdə bərpa planları kifayət qədər genişdir. Vətən müharibəsində qazanılan şanlı qələbə sayəsində geri qayıtarla ərazilərin tezliklə bərpa edilməsi üzrə işlərin həyata keçirilməsi, müvafiq infrastrukturların yaradılması, həmin regionun Azərbaycan iqtisadiyyatına inteqrasiyasının təmin edilməsi üçün bu ilin dövlət büdcəsində 2,2 milyard manat vəsaitin ayrılması dövlət başçısının işğaldan azad olunan torpaqların bərpa və quruculuğa diqqətinin reallığıdır. Çünki işğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialı çox yüksəkdir. Baxmayaraq ki, işğalçılar 30 il ərzində bu ərazilərdə hər şeyi məhv edib, amma bu torpaqların hər qarışı bizim sərvətimizdir. Gözəl təbiəti, yeraltı və yerüstü resursları olan Qarabağ torpaqlarının iqtisadiyyatımıza böyük dividendlər gətirəcəyi şübhəsizdir. Təbii ki, quruculuq işləri həyata keçiriləndən, insanlar o torpaqlara qayıtdıqdan, torpaqların əkilib-becərilməsindən, sosial-iqtisadi infrastrukturun yaradılmasından sonra biz həmin bölgələrin inkişafımıza nə qədər böyük təkan verəcəyinin, müsbət təsir göstərəcəyinin şahidi olacağıq. Dövlət başçısı, həmçinin işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə, ümumiyyətlə ölkəmizdə yol infrastrukturunun vacib olduğunu deyərək bildirib ki, enerji sahəsindən başqa ikinci vacib sahə yolu infrastrukturudur: “Burada da 8 ay ərzində görün nə qədər böyük işlər görülüb. Bərdə-Ağdam avtomobil yolu tikilir, Zəfər yoluna, demək olar ki, sentyabr ayında asfalt döşənməsi də başa çatacaq. Zəfər yolu olmayıb heç vaxt. Dərədən, dağlardan, meşələrdən keçən o yol gərək açılaydı, torpaq yol çəkilydi, ondan sonra asfalt yol. Cəmi 8-9 ayda biz bunu edirik. Paralel olaraq Füzuli-Şuşa magistral yolu, Horadiz-Ağbend yolu

çəkilib, 4-6 zolaqlı yoldur. Zəngilan-Qubadlı-Laçın yolu çəkilib. Bu da çox önəmli yoldur. Füzuli-Hadrut, Füzuli-Cəbrayıl yolları - bütün yollar üzrə qızğın iş gedir. Kəlbəcərə rahat çatmaq üçün Göygöldən Ömər aşırımı üzrə yol çəkilib. Bu yol heç vaxt olmayıb, çıxır olub. Qış aylarında heç vaxt ondan istifadə olunmayıb. Biz indi yol çəkirik, tunellər çəkirik ki, ilin bütün mövsümlərində o yoldan istifadə edə bilək. Eyni zamanda, biz Göygölü də turizm mərkəzi kimi Kəlbəcərin gələcək mənzərəli turizm mərkəzləri ilə bağlamış oluruq. Digər yollar, Kəlbəcər, Laçın rayonlarında hərbi əhəmiyyətli yollar çəkilib. Bu yolların ümumi uzunluğu 700 kilometrə qədərdir. Çünki orada yol olmayıb, sərhədə gedən istiqamətdə yol olmayıb. Orada qar may ayında əriyib. İndi qış gələndə qədər - qış da oktyabr ayında gələcək, - oktyabr ayına qədər biz orada nə qədər yol çəkməliyik və bunu edirik. Bu, böyük miqyaslı işdir, mətbuatda çox da işıqlandırılmır. Təbii ki, amma strateji nöqtəyi-nəzərdən və sərhədə öz mövqelərimizi möhkəmləndirmək nöqtəyi-nəzərindən bu yolların çox böyük əhəmiyyəti var”.

“Ümumiyyətlə, Prezident İlham Əliyevin ölkənin regionlarına səfərləri həmin bölgələrin inkişafında yeni mərhələnin başlanması deməkdir”, -deyən Məşhur Məmmədov dövlət başçımızın regionlara hər səfəri əhali tərəfindən böyük sevinc və rəğbət hissləri ilə qarşılanır: “Bu səfərlər, eyni zamanda Prezident İlham Əliyevin xalqa yaxın olmasının nümunəsidir. Xalq həmişə əmindir ki, Prezident İlham Əliyev regionlara səfər edərkən problemlər öz həllini tapacaq, yeni nailiyyətlər olacaq. Çünki Prezident İlham Əliyev bütün

problemlərin həlli üçün doğru yol seçir və onları qısa müddətdə həll edir. Prezidentin indiyədək regionlara etdiyi bütün səfərlər özünün müsbət nəticəsinə verib və bundan sonra da belə olacağına şübhə ola bilməz. Prezident İlham Əliyev, həmçinin bölgələrə səfəri zamanı oradakı şəraitlə də tanış oldu, görülən işlər və əhalinin vəziyyəti ilə də maraqlandı, görülməli işlərlə bağlı tapşırıqlar verdi. Dövlət başçısı hər kəsə sübut etdi ki, onun siyasəti gördüyü işdir, əldə olunan inkişafdır. Bu səfər, həmçinin regionların inkişafına öz töhfəsini verəcək”. “Artıq regionların inkişafı ilə bağlı yeni mərhələyə qədəm qoyulub. Bu, əvvəlki illərdə formalaşan infrastrukturun dəyərə çevrilməsi mərhələsidir”, -deyən millət vəkili Məşhur Məmmədov onu da vurğulayıb ki, təbii ki, bu da yeni iş yerlərinin yaradılması, eləcə də tek yerli yox, həm də xarici sərmayələrin cəlb edilməsi imkanları deməkdir: “Ona görə də regionların sosial və iqtisadi inkişafına bağlı həyata keçirilən layihələr rayonlarımızda infrastrukturun daha da təkmilləşməsinə təkan verir”.

Millət vəkili qələbədən 8 ay keçdiyi bir müddətdə görülən işlərin həcminin yüksək olduğunu deyən dövlət başçımız bildirmişdir ki, bu boyda miqyaslı işi cəmi 8 ay ərzində görmək doğrudan da, böyük qəhrəmanlıqdır: “Uç aeroport tikilir. Artıq mən demişəm, bu aeroportlar nə vaxt istifadəyə veriləcək. Bu, təkcə əsas infrastruktur layihələridir. Şəhərsalma ilə bağlı bizim işçilərimiz böyük işlər görür, çox fəal işləyirlər. Ağdamın baş planı təsdiqləndi. Füzulinin, Cəbrayılın baş planlarının ilkin versiyası mənə təqdim edildi. İndi müfəssəl plan üzərində iş aparılır. Yaxın aylarda Füzuli və

Cəbrayıl şəhərlərinin baş planı ictimaiyyətə təqdim ediləcək. Zəngilan şəhərinin baş planının hazırlanması prosesinə artıq başlanmışdır. Bir neçə xarici şirkət, tanınmış dünya səviyyəli şirkət öz təklifini verdi. İndi seçim aparılır. Eyni zamanda, əlbəttə ki, Qubadlı da, Laçın və Kəlbəcər də - o şəhərlər də yenidən qurulacaq. Yəni, bu boyda miqyaslı işi cəmi 8 ay ərzində görmək doğrudan da, mən hesab edirəm ki, böyük qəhrəmanlıqdır”. Bəli, həqiqətən də qəhrəmanlıqdır. Bu, Ali Baş komandanımız, Prezident İlham Əliyevin “Dəmir yumruq” siyasətinin Zəfərli qələbəsinin reallığıdır. Və bu gün Cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi və qətiyyəti ilə işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası istiqamətində, ümumiyyətlə, bütün regionlarımızda həyata keçirilən işlər və tədbirlər, atılan addımlar respublikanın hər bir bölgəsinin inkişafı, sakinlərin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə, əhalinin sosial rifah halının getdikcə yaxşılaşmasına təkan verəcək, Qarabağımız qısa zaman kəsiyində cənnətə çevriləcək. Dövlət başçımızın rəhbərliyi altında bu missiyanın da öhdəsindən gələcəyik, ərazilər minalardan təmizlənəcək və insanlar öz el-obalarına geri dönəcəklər. Bir sözlə, səfərlər zamanı baş tutan açılışlar və təməlqoyma mərasimləri görülmüş işlərin həcmi göstərir. Eyni zamanda, bu, onu göstərir ki, ölkə hərtərəfli inkişaf edir. Dövlət başçımızın dediyi kimi: “Biz işğaldan azad edilmiş yerlərdə şəhərlər quracağıq, həyatı qaytaracağıq, bütün dağılmış yerləri bərpa edəcəyik”. Çünki Qarabağ Azərbaycandır, Qarabağ Azərbaycandır!”

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Bütün dünya üçün təhlükəli virusa çevrilən COVID-19 pandemiyası ilə mübarizə hələ də davam edir. Azərbaycanda da koronavirus pandemiyası ilə mübarizə məqsədi ilə qabaqlayıcı tədbirlər görülür. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən koronavirusun yayılmasının 2020-ci il martın 11-də pandemiya elan edilməsindən sonra respublikamızda koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısının alınması yönündə effektiv tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycanda COVID-19 koronavirus infeksiyasına ölkədə ilk yoluxma hadisəsi 2020-ci il fevralın 28-də qeyd alındı. Yoluxma həmin tarixdən bu günə qədər davam etməkdədir. Azərbaycanda koronavirusun geniş yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə bütün zəruri, qabaqlayıcı addımlar atılıb. Bir müddət əvvəl ölkəmizdə bu virusa yoluxanların sayına ciddi dəyişikliklər - azalma müşahidə olunsada, son günlər iki rəqəmi üç rəqəmlər əvəz etməyə başlayıb. Əlbəttə ki, bu narahatlıq doğurmaya bilməz.

Ölkəmizdə yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına yoluxmada kəskin artım müşahidə olunmaqdadır. Epidemioloji vəziyyətin getdikcə gərginləşməsi bir sıra ölkələrdə, eləcə də Azərbaycanda sərt karantin tədbirlərinin yenidən tətbiq olunmasını şərtləndirir. Əlbəttə ki, pandemiyaadan yeganə çıxış yolu əhalidə virusa qarşı kollektiv immunitetin formalaşmasıdır. Kollektiv immunitetin qısa müddətdə və təhlükəsiz yolla formalaşması yalnız vaksinasiya ilə mümkündür. Qeyd etdiyimiz kimi, ölkədə kollektiv immunitetin formalaşması istiqamətində artıq bir sıra tədbirlər görülmüşdür. Artıq COVID-19 pasportu tələb olunan iş və xidmət sahələri işçilərinin azı 80 faizinin

COVID-19 pandemiyası ilə mübarizədə vaksinasiya qaçılmazdır

Bu günə qədər ölkəmizdə 4 milyon 500 min dozadan çox vaksin vurulub

COVID-19 pasportuna malik olması, habelə toy mərasimləri keçirilən məkanlara və idman obyektlərinə daxil olmaq istəyən şəxslərin sözügedən pasporta sahib olması mütləq tələb kimi müəyyən edilmişdir. Həyata keçirilən tədbirlərin davamı olaraq, ölkə əhalisinin sağlamlığının qorunması və vaksinasiya prosesinin sürətləndirilməsi məqsədi ilə Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah tərəfindən qərar qəbul edilib.

Operativ Qərargahın qərarına əsasən, 2021-ci il 1 sentyabr tarixindən etibarən dövlət orqanlarının (qurumlarının) əməkdaşlarının, habelə aşağıda qeyd olunan müəssisələrin işçilərinin (əmək və ya mülki müqavilələrlə işləməsindən asılı olmayaraq) azı 80 faizinin COVID-19-a qarşı birinci doza, 1 oktyabr tarixindən etibarən isə ikinci doza peyvənd olunması və ya COVID-19-a qarşı immunitet sertifikatının olması tələb olunur:

- çalışan işçi heyətin potensial xəstələrə daimi təmasda olduqları nəzərə alınaraq, mülkiyyət formasından asılı olmayaraq bütün tibb və əczaçılıq müəssisələri;
- əyani dərslərin davamlı və təhlükəsiz bərpası məqsədilə mülkiyyət formasından asılı olmayaraq bütün elm və təhsil müəssisələri;
- insanların sıx toplaşması və yoluxma

riskinin yüksək olması nəzərə alınaraq, siyahısı müvafiq Qərarla təsdiq olunan iş və xidmət sahələrində fəaliyyət göstərən müəssisələr.

Ali və orta-ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan yaşı 18-dən yuxarı olan şəxslər əyani dərslərə yalnız COVID-19 pasportuna malik olduqları halda buraxılacaqlar. Əlavə olaraq, yaşı 18-dən yuxarı olan şəxslər ictimai işə müəssisələrinin, mehmanxanaların və iri ticarət mərkəzlərinin qapalı məkanlarında göstərilən xidmətlərindən yalnız COVID-19 pasportu olduğu halda istifadə edə biləcəklər. COVID-19 pasportlarının operativ verifikasiyasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən müvafiq təbiiqetmə artıq yaradılmış və qısa müddətdə istifadəyə verilməkdədir.

Tənəffüs yollarını qoruyan fərdi vasitələrdən istifadə, sosial məsafənin qorunması və əl gigiyenası kimi ümumi qaydalar, habelə tətbiq edilən digər tələblər riayət olunmasını təmin etmək məqsədilə müvafiq nəzarət tədbirlərinin icrasına davam ediləcək, epidemiya əleyhinə rejimin, sanitariya-gigiyena və karantin rejimlərinin pozulması aşkar edildiyi hallarda fiziki və hüquqi şəxslər Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinə uyğun olaraq məsuliyyətə cəlb ediləcəklər. Bu günün reallığı onu deməyə əsas verir ki, koronavirusa qalib gəlməyin yeganə yolu vaksinasiya olunmaqdır. Bu gün artıq Azərbaycan da daxil olmaqla bir çox ölkələrdə əhali koronavirusa qarşı peyvənd olunur. Vaksinasiyaya start verən Avropa İttifaqından bir ay sonra Azərbaycanda bu prosesə başlanılıb. Azərbaycan Cənubi Qafqazda isə ilk olaraq vaksinasiya işlərinə start vermiş ölkədir. Ölkəmizdə koronavirus əleyhinə vaksinasiya prosesi 2021-ci il yanvarın 18-də başlayıb. Bu proses 2021-2022-ci illər üçün təsdiqlənmiş Vaksinasiya Strategiyası çərçivəsində aparılır. Bu günə qədər ölkəmizdə 4 milyon 500 min dozadan çox vaksin vurulub və heç bir ciddi əks təsir müşahidə olunmayıb. Azərbaycanda birinci mərhələ üzrə peyvənd olunanların ümumi sayı 2 milyon 654 min 76, ikinci mərhələ üzrə vaksinasiya edilənlərin sayı 1 milyon 909 min 821 nəfər təşkil edir. Peyvəndlənmənin aparılması hər bir insanın özünü və ətrafındakıları qorumaq üçün ən yaxşı vasitədir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Əli Kərimlinin Elçibəyə nifrəti davam edir

AXCP sədrinin trolları söyüş və təhqirlərini yağdırmaqdadırlar

du. Partiyanın üzde olan gəncləri Elçibəyi və hətta onun nəslini təhqir etmişdilər. Məsələn, onlardan biri olan Fuad Əhmədli açıq küçə söyüşlərini yazmışdı.

Əli Kərimli öz idbar xüsusiyyətlərini Elçibəyin portreti arxasında gizlətməyə cəhd edir

Digər tərəfdən, Elçibəyi və yaxınlarını təhqir edənlər arasında bu gün Avropada Əli Kərimlinin trolluğunu edən Zakir Ağayev də var. O, Fuad Əhmədlinin təhqir statusuna cavab yazaraq Elçibəyi qorxaq və qətiyyət-siz adlandıraraq, üstəlik, Əli Kərimliyə bəyətəri-fi yağdırmaqla onu üstün saydığını əlavə edib. Beləliklə, fakt budur ki, bu gün hər hansı bir tədbirdə Elçibəyin portretini başının üzərindən asan Əli Kərimli, əslində, növbəti dəfə rola girir və öz idbar xüsusiyyətlərini onun portreti arxasında gizlətməyə cəhd edir. Amma edə bilirmi..?

Rövşən RƏSULOĞ

Lakin bu gün Elçibəyin oğul övladının da hədəfə alınması artıq bir daha isbat edir ki, kirli, mənəviyyətsizlik və qeyri-insanilik münasibəti bu "adamların" qan(sızlıq)larına hopub. Məsələ ondadır ki, bir neçə gün öncə Elçibəyin oğlu cəbhəçiləri xeyir işinə dəvət etmədiyinə görə təhqirlərə məruz qoyulmuş-

AXCP sədri Əli Kərimlinin partiyasının mərhum qurucusu, Milli Azadlıq Hərəkatının liderlərindən biri olmuş Əbülfəz Elçibəyi trolları vasitəsi ilə təhqir etməkdə davam edir. Sırr deyil ki, Əli Kərimli məhz bu kimi vasitələrlə hələ Elçibəy sağ olarkən ona qarşı təhqir kampaniyaları apararaq sonradan partiyasının sədrliyini, sözün əsl mənasında, işğal etdi, Elçibəyə sadiq olan şəxsləri çıxış etməklə, cəbhəni şəxsi siyasi biznes məkanına, əslində, isə bazarına çevirdi.

Və maraqlısı həm də ondadır ki, bu gün mərhum AXCP lideri ilə yanaşı, onun yaxınları, hətta övladları da təhqir hədəfinə alınırlar, onlara qarşı olmanın söyüş kampaniyaları aparılır. Belə bir qeyri-insani rəftardan isə

təəcübünməyə dəyməz, çünki bu rəftarı etdirən, onun başında dayanan məhz Əli Kərimli kimi şərəf və ləyaqətini hər şeyə satan biridir.

Elçibəyə qarşı sui-qəsd düzənləyəndən başqa nə gözləmək olar?

Bu əsnada qeyd etmək yerinə düşərdi ki, hələ illər əvvəl Əli Kərimlinin və zamanında onun "Yurd" qruplaşmasında olan şəxslərin (onların əksəriyyəti sonradan müxtəlif qalmağallar səbəbindən oranı tərk etdilər) bir araya gələrək, Əbülfəz Elçibəyə qarşı sui-qəsd (zəhərlənmə iddiası ilə) törətmələri ətrafında məlumatlar üzə çıxmışdı. Bu da öz yerində...

"Nəzarətsiz qalan ölünün sonrakı aqibəti..."

Deyir, milçək elə də bir şey deyil, amma ürk bulandırır. İnanın ki, ermənilərin Qarabağda özünü "dövlət naziri" kimi təqdim edən Artak Beqlaryanın camaata erməni saytlarında yer alan sayıqlmalarına göz atarkən bir daha bunun şahidi oldum. Əvvəla, bu gün rusların təhriki ilə Qarabağa qaytarılan ermənilərin sayı barədə... Məsələn, Beqlaryan "iddia edir" ki, bu gün Qarabağda 115-120 min erməni yaşayır. Yalansa...

sezməyin elə də asan olmayacağı qənaətinə gələ bilərsiniz...

Mən şübhə etməm ki, Beqlaryana bu sözləri dedirdən, onların bu gün kölgəsinə sığındıqları "rus sülhməramlıları" və erməniləri hələ ki, ac qoymayıb onlara ianə göndərən kənar qüvvələrdir. Təbii ki, hər şeyin bir sonu olur. Amma, Beqlaryanın burada azərbaycanlıların humanist bir xalq olduğunu da gözə aldığı istisna etməm. Çünki o yaxşı bilir ki, sabah yenidən ara qarışsa, onun şikəstliyini də nəzərə alan azərbaycanlılar onu ayaq altında qalıb tapdanmasına imkan verməyəcəklər.

Ağasaf Babayev

Evdə iynə vuranlar - DİQQƏT - HƏKİMLƏR XƏBƏRDARLIQ ETDİ

"Ev şəraitində ümumiyyətlə iynə vurmaq düzgün deyil". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında həkim-infeksiyonist Namiq Nəbiyev deyib.

Onun sözlərinə görə, əgər, məcburi etdirilərsə də, o zaman peşəkar tibb bacılarına müraciət etmək lazımdır: "Biz praktikada çox rast gəlirik evdə iynə vurdurublar, bir neçə gün sonra xəstənin yanında böyük gematoma əmələ gəlib. Bəzən o gematoma məcbur olub cərrahi yolla (əməliyyat etməklə), müalicə etmişik. Təbii ki, hər iynə vurmaq istəyən insan ən azından bir ildən az olmayaraq kurs keçməsi vacibdir".

Mövzu ilə bağlı həkim-infeksiyonist Xatirə Əliyeva fikir bildirib: "Qeyri-peşəkar insanların, tibbi təhsili olmayan şəxslərin iynə vurulması yolverilməzdir. Əsasən son dövrlərdə evdə qeyri-peşəkar şəkildə iynə vurulması artıq adətə çevrilib. İnsanlar iynə vurulmasına sadə bir prosedura kimi baxırlar. Lakin bilməlidirlər ki, orqanizmə daxil olan hər hansı bir maddə bədəndə müxtəlif ağırlaşmalar verə bilər. Bu ağırlaşmalardan da biri allergik reaksiyalardır. Bunları iki qrupa ayırmaq olar. Əzələ daxilinə və venaya vurulan iynələr nəticəsində baş verən ağırlaşmalar. Əzələ daxilinə vurulan iynələr nəticəsində baş verən ən çox ağırlaşmalardan biri antibiotiklərin vurulması nəticəsində olan ağırlaşmalardır. Bunlara ağır allergiyalar, anafilaktik şok aiddir. Bu da ölümə səbəb ola bilər".

Həkim-infeksiyonist Xatirə Əliyeva sözlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, əgər, tibb bacısı əzələdə olan hissədə iynənin yerini düzgün təsbit etmərsə, həmin vaxt orada abseslər yarana bilər: "Venaya vurulan iynə nəticəsində baş verən ağırlaşmalar nəticəsində venaya vurulan maddənin dərialtına sızması ağrının yaranmasına səbəb ola bilər. Bundan başqa vurulan iynələr dəri səpkilərinin, şişin, abseslərin yaranmasına səbəb ola bilər. Ona görə də iynə vuran şəxslərin mütəqə tibbi təhsili olmalıdır. İynə vurarkən mütəqə məsuliyyətlə yanaşmalı, qarşısına çıxan hər bir ağırlaşmanın öhdəsindən gəlməyi bacarmalıdır".

Arzu Qurbanzadə

"44 günlük müharibədən sonra ruslar zorla bizi Xankəndiyə qaytaranda burada həyat donmuşdu. Artıq neçə müddət keçsə də, amma həmin əhval-ruhiyyə bu gün də davam edir. Yəni hələ də qorxu ilə yaşayırıq (...təbii ki, xoflu adamlar həm də qorxaq olurlar). Elə bu gün də, küçələrdə çox az insan var, axşam 9-dan sonra Xankəndi elə bil ölü şəhərə çevrilir, nəqliyyat işləmir, qaranlıq düşən kimi hər kəs evinə çəkilir".

Deyim ki, bunları rusların şirin dilə tutub Qarabağa gətirdikləri erməni bir qadın söyləyib. Həmin erməni qadın daha sonra deyir ki, şəhərdə bahalıqdır deyə, hamı ümidini şəhərə gətirilib paylanan yardıma dikib. Yardım üçün isə səhər erkəndən gəlib növbə tutulmuş. Növbədə dayananlar yardım almaq üçün baş yarırlar.

...Beqlaryan isə "küyə düşüb" deyir ki, bizim "köklü dövlət qurumlarımız və atributlarımız var", onları inkişaf etdirmək və gücləndirmək üçün sarsılmaz bir "iradə göstəririk". Guya "art-

sax" müharibədən əvvəlki dövrdə olduğu kimi tam işlək vəziyyətdədir. Nə bilim, "artsax əhili" hər səhər ədəb-ərkanla işə tələsirlər. Yardım almaq növbəsinə yox, məhz işə... Yəni hamı öz işində, gücündə... deyən Beqlaryan, daha sonra özündən razı halda, nə "artsax" xalqının, nə də hakimiyyət orqanlarının Azərbaycan daxilində heç bir faktiki və ya deyə status qəbul etməyəcəyini deyir.

İnanın ki, Beqlaryanın bu müşdəbhehliyi adama "ölünü başsız qoyarsansa..." məsəlını xatırladır.

Maraqlıdır ki, yalan danışmaqda pərgar olan erməni millətinin nümayəndəsi, bu dəfə "artsax"da qalan ermənilərin 25 min və ya bir az çox olması ilə razılaşırmır. O, hər hansı bir real faktı əsas götürmədən, bu gün Qarabağdakı ermənilərin ümumi sayının artıq 120 minə keçdiyini deyir. O, hətta utanmadan, az qala "qəhrəman" "artsax" ordusunun ümumi sayının 25 minə çatdırıldığını deyir. Əslində, onun sifət nayihəsinə diqqət yetirirsiniz bunu

"Qiyamət günü təyyarələri" istehsal olunmağa başlandı - RUSIYADA

Rusiya nüvə müharibəsi baş verəcəyi halda qoşunlara komandanlıq edəcək yeni bir təyyarənin istehsal olunmasına başlandığını bildirib. SİA-nın rus mətbuatına istinadən verdiyi xəbərə görə, istehsalda olan bu təyyarələr nüvə müharibəsi kimi quruda böyük dağıntılara səbəb olacaq vəziyyətlər üçün hazırlanıb. Buna görə yeni istehsal olunan bu təyyarələr "qiyamət günü təyyarələri" adlandırılır.

Bu haqda məlumat Rusiyanın müdafiə sənayesindən "RIA Novosti" xəbər agentliyinə bildirilib. Ölkənin hava və kosmik qüvvələrində hava komandanlığı nöqtəsi olaraq istifadə ediləcək 2 yeni Il-96-400M təyyarəsi olacaq. Bu

təyyarələrdən birinin hazırda istehsal olduğunu bildirilir. Qeyd edək ki, təyyarələrdən daha birinin istehsal olunması gözlənilir.

Nüvə müharibəsi vəziyyətində bir komanda mərkəzi olaraq istifadə ediləcək və qoşunları yerdən idarə etmək mümkün olmayacaq bu təyyarələrin

yerləşdiyi layihənin adının "Zveno-3" olduğu məlumdur.

"Qiyamət günü təyyarəsi" olaraq bilinən bu yeni Il-96-400M təyyarələri, hazırda hava qüvvələri tərəfindən istifadə edilən Il-80 təyyarələrini əvəz edəcəkdir. Sözügedən təyyarələr, nüvə müharibəsi zamanı ölkənin və ordunun başındakı yüksək vəzifəli məmurların boşaldılmasında istifadə etmək üçün nəzərdə tutulub.

Yeni Il-96-400M təyyarəsinin uçuş məsafəsi Il-80-dən iki dəfə çox olacağı bildirilir. Bu təyyarələrin havada yanacaq doldura biləcəyi də qeyd olunur. Təyyarənin radio sistemi, sifarişlərin strateji hava qüvvələri, raket qüvvələri və nüvə silahlı sualtı qayıqları da daxil olmaqla vahidlərə bölünüb.

Qönçə Quliyeva

Yelena Dvornitskaya: "Rus molokanlar azad edilmiş Qarabağa qayıtmağı gözləyirlər"

Keçən əsrin 90-cı illərinin sonlarında tarixi Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən işğalı təkcə azərbaycanlıları deyil, Azərbaycanda yaşayan bir çox başqa xalqların nümayəndələrini də sığınacaqsız qoydu. Bunların arasında 150 ildən çoxdur ki, azəri qonşuları ilə sülh və mehribanlıq içində yaşayan Qarabağın kiçik Geyarx kəndindən olan molokanlar da var idi.

1992-ci ildə hər şeylərini itirən rus staroveriləri (köhnə inanclar) evlərindən qovuldu. Bəziləri Azərbaycanda yaşamaq üçün ölkənin digər bölgələrinə köçdü, bir hissəsi isə Rusiyaya getdi. Buna baxmayaraq, nə vaxtsa evlərinə qayıdacaqları, burada sovxozlarını bərpa edəcəkləri və üzüm bağlarını yenidən düzəldəcəyinə inamlarını heç vaxt itirmirdilər.

Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli razılaşmasının nəticələrindən sonra Azərbaycan qonşuları azad etdikləri mövqelərdə dayandılar. İndi Geyarx kəndi Rusiya sülhməramlılarının nəzarət zonasındadır.

Bir neçə ay əvvəl "Moskva-Bakı" portal Geyarx sakinlərindən biri Yelena Dvornitskaya-Timofeyeva ilə doğma torpaqlarını yenidən görmək arzusunda bəhs etdiyi bir reportaj yayımladı. Bu yaxınlarda bu xəyal gerçəkləşdi- Azərbaycanın dövlət strukturlarının dəstəyi sayəsində təxminən 30 il sonra molokan qadın Tərtər rayonunu ziyarət etdi və doğma kəndinin işğaldan azad olduğunu gördü. Yelena xanım səfər təəssüratlarını Moskva-Bakı ilə bölüşüb. Oxucularımız üçün maraqlı olacağını düşündüyümüzdən müsahibəni tərcümə edib dərc etmək qərarına gəldik.

- Yelena xanım, gəlin sizin hekayənizi xatırlayaq...

- Mən Azərbaycanın Tərtər rayonuna aid Geyarx kəndində anadan olmuşam. Bundan əvvəl Azərbaycan SSR tərkibindəki Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin (DQA-O) Levonax kəndi idi. Molokanlar 1830-cu il Türkmənçay müqavilə-

nizə necə gələ bildiniz?

- Yaxınlarımızın səyləri və dövlət orqanlarının dəstəyi sayəsində. Yadımdadır, son müsahibə bir vaxtlar cəmiyyətimizə qəbul etdiyimiz İsmayilovlar ailəsindən danışdım? Kəndimizdə yaşayırdılar, çox mehriban insanlardır. Mühəribə hamımızı ayırsa da, əlaqəmizi itirmədik, davamlı telefonla danışdıq. Mühəribə bitdikdən sonra Tərtər rayonundakı icra nümayəndəliklərindən birinin sədri İlqar Qasimovun telefon nömrəsini verən sinif yoldaşım Vəzir İsmayilova zəng etdim. Dərhal zəng edib doğma yerlərimi görə biləcəyimi soruşdum. Cavab verdi - "Əlbəttə gəlin, sizinlə görüşəcəyik və hara qədər getməyə imkan varsa - gedəcəyik".

Molokanlar həmişə dostcasına

sindən sonra Çar Rusiyasının Zaqafqaziya torpaqlarını məskunlaşdırmağa qərar verməsindən sonra bu ərazilərə köçdülər. Bunun üçün ilk iddiaçılar Köhnə Möminlər idi. Bəziləri Azərbaycanda yüksək dağlarda yerləşən Ruskie Boris kəndini qurdu. Sərt iqlim səbəbindən təcridcən bəzi molokanlar dağətəyi ərazilərə- qurduqları Geyarx kəndinə köçməyə başladılar. Orada öz mal-qara təsərrüfatımız, üzüm bağlarımız var idi, hamı bol-bəhrəli yaşayırdı. 1992-ci ildə Geyarx işğal edildi. Molokanlar qalan 52 nəfəri Tərtər bölgəsinə apararaq Azərbaycan ordusu tərəfindən ölümdən xilas edildi.

İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda bütün kəndlilər məni çağıraraq səbirsizliklə soruşdular: - Geyarx artıq azad ediləlməyib? Və 6 noyabrda Azərbaycan televiziyası nəhayət doğma kəndimizi göstərdi. İlk dəfə xoşbəxtlikdən ağladım. O vaxtdan bəri doğma yurdu yəni görmək arzusunda idim.

- Azad edilmiş Azərbaycan ərazilərinin əksəriyyəti minlərlə üzvləşmə təhlükəsi səbəbindən hələ də ziyarət üçün bağlıdır. Doğma kəndi-

davranırdılar və həyatın bizi ayırmasına baxmayaraq, həmişə əlaqə saxlayırıq. Səfərdən əvvəl Azərbaycanın Goranboy rayonundakı Ruskie Boris kəndindən olan molokanlarla əlaqə saxladım və əcdadlarımızın torpaqlarına səyahət etmək imkanının olduğunu dedim. Dərhal razılaşdılar və bir vaxt razılaşdıraraq Tərtər şəhərinə getdik. Vəzir İsmayilov və İlqar Qasimovla birlikdə Tərtər rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Müstəqim Məmmədovla görüşdük. Bizi isti qarşıladı, uzun müddət danışdıq. Və sonra bizdən soruşdu - köçmək istəyirsiniz? Dedik - əlbəttə! Axı Geyarxı görməyə və doğma kəndimizə köçürülməyimizi istəməyə gəldik.

Tərtər rayon İcra Hakimiyyəti

laramızın qəbirələrinə çələng qoyaçağımı vəd etmişdim, amma bu vəd yerinə yetirmək, sadəcə, mümkün deyildi. Əcdadlarımızın dəfn olduğu bütün kənd qəbiristanlığı yer üzündən silinmişdi.

Görünən odur ki, molokanların orada yaşadığına dair bir dəne də olsun dəlil yoxdur. Ancaq bu, belə deyil. Torpaqları dağıtmağı bacardılar, insanları yox. Geyarxda yaşadığımızı dair bütün dəlillərimiz var. Molokanları doğma kəndlərinə qaytarmaq üçün dövlətdən xahiş edəcəyik. Artıq Tərtər rayon İcra Hakimiyyətinə bir ərizə yazdıq, lazımlı sənədlər paketini, o cümlədən həmin illərin fotosəkillərini, həm kəndlilərinin yaddaşından orada yaşayan insanların adlarının əks olundu-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

bizə Geyarx istiqamətində getmək üçün icazə verdi. Bizi İlqar Qasimov və Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin Tərtər rayonundakı nümayəndəliyinin rəhbəri Möhlət Nəzərov müşayiət etdi. "Qırmızı zona"ya gəldik. Daha irəli getmək mümkün deyildi. Rusiya sülhməramlı kontingenti də orada yerləşdirilmişdi. Geyarxın kənarında idik, ancaq qanunu pozacağımıza görə kəndə girə bilmədik. Maşından düşdüm və yalnız güclü bir külək məni qarşıladı. Ətrafda ölü bir təcrid zonası var idi- nə bir ağac, nə bir üzüm bağı var idi, yalnız daşlar və quru otlar qalmışdı. Üfüqdə bir dəne də olsun ev görünmürdü ... Kənd işğal olunduqdan sonra Azərbaycanı tərk edən molokanlara ata-

ğ u kənd planının fotosürətini verdik. Molokanların və azərbaycanlıların bu ərazidə yaşadıklarını təsdiqləyən doğum sənədlərini də. Bir çox qaçqın ailəsi- azərbaycanlılar, molokanlar, o cümlədən hazırda Rusiyada olanlar Geyarxa qayıtmağı xəyal edirlər.

Biz azərbaycanlılarla çiyin-çiyinə yaşamaq və beynəlmiləl bir cəmiyyətdə necə birgə yaşaya biləcəyimizi göstərmək istəyirik. İndi azad edilmiş torpaqlar, sözün əsl mənasında, quraqlıqdan inləyir, amma mütləq qayıdıb hər şeyi canlandıracağıq. Yalnız mən yox, digər molokanlarımız da Qarabağdakı doğma kəndlərinə qayıtmağı səbirsizliklə gözləyirlər. Bunlar 30 ailədir- Gəncə, Mingəçevir şəhərlərindən, Görənboy rayonunun Ruskie Boris kəndindən və İsmaili rayonunun İvanovka kəndindən. Həm də 90-cı illərdə Rusiyaya gedən molokanlar yenidən Azərbaycana qayıtmaq istəyirlər.

Bilirsiniz, mən Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarını azad edən qəhrəmanlarımıza borclu olduğumu hiss edirəm. Mühəribədə oğlunu itirən hər anaya başımı əyirəm. Buna görə də biz molokanlar, doğma Geyarxa qayıtmağı və oranı Qarabağ müharibəsi qəhrəmanlarının, şəhidlərinin xatirəsinə canlandırmağı özümüzün borcumuz hesab edirik.

- Tərtər sakinləri səfərinizi necə qarşıladı?

- Tərtər şəhərində gəzməyə də vaxt ayırdıq, çünki 30 ildən sonra ilk dəfə orada olurduq. Yoldan keçənlər molokanların gəldiyini görüb yaxınlaşdılar, haradan olduğumuzu soruşdular və doğma kəndimizə köçəcəyimizi soruşdular. "Xoş gəldiniz, qayıdın, sizə kömək edəcəyik, birlikdə hər şeyi bərpa edəcəyik. Əvvəllər necə yaşayırdıqsa, elə də yaşamağa davam edəcəyik"- dedilər. Buna çox sevindik. Otuz il keçib, amma azərbaycanlıların molokanlara olan yaxşı münasibəti heç bir şəkildə dəyişməyib.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Bitkoin virtual valyutadır, amma bununla belə son dövrlər virtual valyutalara tələbin artması müşahidə olunur və təbii ki, bu, tələbatın artması fonunda biz bitkoinin qiymətinin yüksəlməsini müşahidə edirik. Bu sözləri SiA-ya verdiyi açıqlamasında iqtisadçı ekspert, Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib.

Millət vəkili sözlərinə görə, bitkoinə tələbin artması onunla bağlıdır ki, digər tərəfdən ümumiyyətlə, blokçeyn texnologiyasının daha geniş şəkildə istifadəsi həyata keçirilir.

"Bitkoin əgər əvvəllər inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatında təbii olurdusa, dövrüyyəyə virtual olaraq buraxılırdısa, indi artıq

Bitkoinin qiymətinin yüksəlməsinin Azərbaycana təsiri olacaqmı?

iqtisadçı aydınlıq gətirdi

inkişaf etməkdə olan ölkələrdə belə bitkoinlərdən istifadə olunur və həm bitkoin də daxil olmaqla virtual valyutalar artıq istifadə coğrafiyasını genişləndirir. Eyni zamanda dünya iqtisadiyyatında qeyri-müəyyənlik var. Çünki, pandemiya virtual xidmətlər və məhsullara tələbi artırır. Bu kontekstdən biz bitkoinlə tələbin artmasını və buna uyğun olaraq qiymətinin yüksəlməsini müşahidə

edirik. Əslində bu ondan xəbər verir ki, dünya iqtisadiyyatı virtuallaşır və getdikcə virtual müəssisələrə və xidmətlərə tələb yüksəlir. Bu da nəticə etibarilə virtual məhsulların, o cümlədən virtual valyutaların qiymətinə təsir göstərir.

Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün bitkoinin qiymətinin dəyişməsinin hələ xüsusi təsirləri yoxdur. Çünki, nəzərə alaq ki, Azərbaycan

hələlik blokçeyn texnologiyasını, virtual valyutalar sistemini öyrənir, bu da pul-kredit siyasətində öyrənilməli sahələrdən biri kimi qiymətləndirilib və nəzərə alınıb. Ona görə də təbii ki, Azərbaycan da Mərkəzi Bank da çalışır ki, yeni dövrə blokçeyn texnologiyası ilə uzlaşan virtual valyuta dövrünə tam hazırlaşsın. O baxımdan bizim valyutaya və eyni zamanda maliyyə sistemində hər hansı bir təsirləri yoxdur, amma bitkoinin qiymətindəki artımlar, ümumiyyətlə, virtual valyutalara tələbin artması bir daha ondan xəbər verir ki, artıq inkişaf etməkdə olan ölkələrdə də yaxın gələcəkdə biz virtual valyutaların dövrüyyəsinin genişlənməsini biz müşahidə edəcəyik", deyir Vüqar Bayramov.

İnam Hacıyev

Erməni lobbisinin dəmtutanları...

Ölməz "Don Kixot" əsəri ilə məşhurlaşmış İspan yazıçısı Migel de Servantes yazırdı ki, xəyanət, bəlkə kimsəə xoş gələ bilər, amma xəyanətkarlara hamı nifrət edir. Bəli, bu gün ürəyində Azərbaycan sevgisi olan hər bir vətəndaşımız Arif Məmmədov, Sevinc Osmanqızı, Vidadi İskəndərli və digərlərinin satqınlığının şahidi olur. Bu satqınların son günlərdə səsləndirdikləri sərsəm fikirlər bir daha sübut edir ki, onlar Azərbaycanı sevməyən ermənipərəst dairələrin tapşırıqlarını yerinə yetirirlər.

Ancaq elin gözü tərəzidir, dünənki dələduzların meydana çıxıb özlərini vətənpərvər kimi xalqa sırımağa çalışmalarının heç bir faydası yoxdur. Xalq erməni dəyirmanına su tökən bu satqınların kim olduqlarını çox gözəl bilir. İşğalçı Ermənistanın məkrli siyasəti hamıya məlumdur. Uzun illərdir Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlayan rəsmi İrəvan beynəlxalq qanunlara hörmətsizlik nümayiş etdirir və işğal siyasətindən diqqəti yayındırmaq məqsədilə müxtəlif vaxtlarda təxribatları elə atri. İyulun 12-də Ermənistanın Tovuz istiqamətində Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi son təxribatı da buna misal göstərmək olar. İstər daxili, istərsə xarici siyasətdə acınacaqlı vəziyyətə düşən rəsmi İrəvanın çıxış yolu kimi Azərbaycana dövlət sərhədində təxribatı elə atması heç kimə sirr deyil.

Vətəni xaricdə "gözəl həyata" dəyişən xəyanətkarlar...

Ermənistanın yalanlarını dəstəkləyən və gərginliyin artmasında həyasızcasına Azərbaycanı ittiham edən üzdeyən milli satqınların son fikirləri, əlbəttə ki, böyük hiddət doğurmaya bilməz. Hər bir azərbaycanlının Ermənistanın təcavüzünə qarşı mübarizə apardığı bir zamanda Arif Məmmədov, Sevinc Osmanqızı, Vidadi İsgəndərli və digər satqın viruslar əslində, Vətəni xaricdə "gözəl həyata" dəyişən adi xəyanətkarlardır. Bəli, satqın və xəyanətkar! Bu satqın və xəyanətkarlardır ki, baş nazir Nikol Paşinyana qarşı amansız mübarizə aparən erməni blogerlər və xaricdə yaşayan siyasi mühacirlər Ermənistanı qarşı hər hansı bir tənqidi fikirlər səsləndirmədikləri halda Arif Məmmədov, Sevinc Osmanqızı, Vidadi İsgəndərli, Qənimət Zahid, Əli Kərimli, Gültəkin Hacıbəyli, Cəmil Həsəni, Leyla Yunus, Xədicə İsmayıl və bu kimi satqın, əxlaqsız viruslar sosial şəbəkələrdə Azərbaycanı bu təxribatda qınayırlar. Bütün bu hərəkətlər bir daha təsdiqləyir ki, belə satqın adamların ermənipərəst qüvvələrə bağlılıqları var və Azərbaycana düşmən olan dairələr tərəfindən maliyyələşirlər. Satqının Vətəni olmur, ona Vətən yox, ancaq öz mədəsi, şəxsi maraqları düşündürür. Ermənilərin həmişə qonşularına və ağalarına xəyanətkarlıqları, hətta onlara həmişə yaxşılıq edənlərə qarşı satqınlıqları tarix

üçün yeni faktlar deyil. Ancaq adlarını çəkdiyimiz satqınlar da milli xəyanətin tarixçəsini yazırlar. Elə bir tarixçəni ki, onlara yalnız üzqaralığı gətirəcək.

Araz Əlizadə: "Hər biri dişi çıxarılmış ilandır, dişləyə bilməsələr də, hüzmək qabiliyyətinə malikdirlər"

ASDP sədri Araz Əlizadə "siyasi mühacirlər"lə bağlı bildiriş ki, ortaya qoymadıqları nə qalıb ki, təhqir də etməyəsən: "Əminliklə deyə bilərəm ki, sosial şəbəkələrdə təhqirəmiz ifadələrlə çıxış edən Vidadi İsgəndərli, Qurban Məmmədov, Orduxan Teymurxan, Sevinc Osmanqızı, Leyla Yunus və bu kimi əxlaqsızlara ortaya qoymadıqları nə qalıb ki, təhqir də etməyəsən. Görünür, bu alçaqlara laşlar az verildiyi üçün mənəviyyatsız və əxlaqsız mövqelərini ortaya qoyublar. Soruşa bilərsiniz ki, "laş" nədir? İtə verilən sıyığa laş deyirlər: "Vidadi İsgəndərli elə bildirdi ki, ömrü boyu prokurorluqda işləyib rüşvət alacaq. Q.Məmmədov da elə bildirdi ki, böyük xidmətləri olub, ona yağlı əpbəy verəcəklər. Yeni bunların hamısı pul davası aparırlar. Bir sözlə, bunları nə Azərbaycan xalqı, nə öz valideynləri, nə də ki, azərbaycanlı uşaqların gələcəyi kimi məsələlərin heç biri maraqlandırmır. "Siyasi mühacirlər" in ataları da, anaları da, arvadları da, uşaqları da puldur. Bunlar pula görə hər şeyi satırlar. Əslində, onları ermənilərlə eyniləşdirmək erməniləri təhqir etmək deməkdir. Çünki onlar ermənidən də pisdir. Hər biri dişi çıxarılmış ilandır, dişləyə bilməsələr də, hüzmək qabiliyyətinə malikdirlər, onlara insan demək mümkündür. Və erməni itin yalağında yalağlananlar bilməlidirlər ki, Vətənin halal çörəyinə kəm baxıb, özgenin (həm də düşmənin) yalı ilə bəslənmələri tarix heç vaxt bağışlanmır".

Yaxud Qərbin böhtan tribunasının "milli ayaq"ları olan Vidadi İskəndərli kimilər dişi çıxarılmış ilandırlar, dişləyə bilməsələr də, hüzmək qabiliyyətinə malikdirlər

Ermənidən betər erməni olanlar...

Və Azərbaycanın uğurlu inkişafından qıçıqlanan erməni lobbisinin maliyyələşdiyi bu əxlaqsız və satqınlar - Emin Milli, Orduxan Teymurxan, Tural Sadıqlı, Məhəmməd Mirzəli, Rafael Pirişev, Həbib Müntəzir, Vidadi İskəndərli, Sevinc Osmanqızı, Leyla Yunus kimi ünsürlər həyasızcasına çirkin əməllərindən hələ də əl çəkirlər. Ancaq bu, real faktordur ki, gec-tez haqqı tapdalayanların aqibəti erməni köpeklerini gözələn taleyi yaşayacaqlar. Bu gün danışıqları, fikrini cəmləşdirə bilməyən və özünü "hüquq müdafiəçisi" adlandıran Vidadi İskəndərli kimi bədbəxt və rəzillər sosial şəbəkələrdən "mitinq etməyin vaxtıdır", "Azərbaycanda hakimiyyət devrilməlidir" çağırışları etməklə bir daha əxlaqsızlığını, mənəviyyatsızlığını, təbiişizliyini nümayiş etdirir. Çünki heç bir halda sabah hansı addımları atacaqları barədə məlumatları belə yoxdur. Bu əxlaqsız və təbiişizlər idarə olunanlardır. Və anlamırlar ki, o xəyalları üstünü artıq çoxdan toz basıb. Bir də haqq nazil, amma üzüməz. Əgər bu gün dünya ictimaiyyətinin ermənilərin törətdikləri Xocalı soyqırımını pislədiyi indiki bir vaxtda Vidadi İskəndərli, Teymurxan Orduxan, Sevinc Osmanqızı, Leyla Yunus kimi erməni qulbəçələri Avropada ermənilərə dəstək olmaları göstərir ki, onların Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı apardığı riyakar mübarizədə milli mənafeyə xidmət edən heç nə yoxdur. Diqqət edin: ermənilərin işğal etdikləri ərazilərimizdəki tarixi abidələrimizi, azərbaycanlıların uyduqları qəbiristanlıqları dağıtmasını bütün dünya, hətta UNESCO və İESCO kimi mötəbər beynəlxalq təşkilatlar pislədiyi və bunu vandalizm adlandırdığı halda bu erməni xislətli əxlaqsızlar iddia edir ki, ermənilər bizim qəbiristanlıqlarımızı dağıtmayıblar. Və Emin Milli, Orduxan Teymurxan, Tural Sadıqlı, Məhəmməd Mirzəli, Rafael Pirişev, Həbib Müntəzir, Vidadi İskəndərli, Sevinc Osmanqızı, Leyla Yunus kimi ünsürlər ermənidən də pisdir. Hər biri dişi çıxarılmış ilandır, dişləyə bilməsələr də, hüzmək qabiliyyətinə malikdirlər, onlara insan demək mümkündür. Və erməni itin yalağında yalağlananlar bilməlidirlər ki, Vətənin halal çörəyinə kəm baxıb, özgenin (həm də düşmənin) yalı ilə bəslənmələri tarix heç vaxt bağışlanmır".

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Zərdüşt Quluzadə

Elmdən qaçan Tanrıdan da qaçır

Oxumaqdan qaçan insanlar hara üz tutur?

“Mütaliyəyə sərf etdiyin vaxt və qüvvəyə heyifsi-lənmə artıqlaması ilə ödəniləcək. Bütün qüvvəni mütaliyəyə sərf et" bu sözlər S.İ.Povarninin tətbiq etdiyi "Kitabi necə oxuyaq" qaydalarındandır. Yazılı mətnlər min illərdir ki, məlumat, fikir, elmin çatdırılmasının ən praktik yoludur. Lakin son zamanların virtual texnologiya erası bu gerçəkliyi dəyişdirib. Belə ki, insanlar "Xəmsə"ni oxumaq yerinə onun barəsində çəkilmiş filmlərə baxmağı seçirlər. Yəni yeni dünyanın praktik tələbləri insanları təbiişizdir. Təbiiş insan isə yüzlərlə səhifə kitab oxumaq yerinə ikicə saatlıq filmə baxmağı seçir. Nəticədə heç vaxt əsl elmə yiyələnmir. Bunun yerinə sadəcə rejissorun fantaziyasına inanmağı seçir.

Kitab oxuyan adam isə cümlələrin məğzi ilə öz dərrakəsində fantaziya yaradır. Beləliklə həm öz ağılında ssenari quraraq öz dərrakəsini inkişaf etdirir, həm də üstün analiz qabiliyyəti yaradır. Belə bir vəziyyətdə isə düşünməkdə, analiz etməkdə çətinlik çəkməyən insanların sayı getdikcə artır. Bu isə diktatorların, ağıllı insanların ən böyük arzusudur. Düşünməyən insanların düşüncəsiz razılıqları onların ən xoşagələnlərdir. Bu diktatorlar isə sizin müdiriniz, dostunuz və ya ölkənizin başçısı ola bilər. Amma hər harda nə olursa-olsun sizi rahatlıqla idarə edə bilərlər. Bir sözlə sizi "Çaya susuz aparıb susuz gətirər". Buna görə də azadlığınızı, mənişiyinizi qorumaq üçün daima oxumaq, düşünmək və sorğulamaq lazımdır.

Mütaliyəçilərin sayını artırmaq üçün biz bu işlə bərabər məşğul olan bir qurum təşkil etməliyik. Mütaliyədə gənclərin aktivliyinin gündəlik şahidi oluruq. Əvvəllər ictimai nəqliyyatda kitab oxuyan görməzdikse, amma indi xeyli adamın əlində kitab görürük. Bu, çox sevindirici haldır. Kitab özünüifadənin ən asan, ən kamil yollarını göstərir. Hər bir gənc bunu dərk edərsə, təbii ki, kitaba yaxın gələcək. Əgər gənclər özlərini kitabda ifadə edə bilsələr, o kitaba yaxın gələcəklər. İnsanlara kitab haqqında məlumat verilməlidir, bilməlidirlər ki, hansı kitablar çıxıb, o kitab onların həyatında necə rol oynaya bilər. Bu zaman, təbii ki, həmin oxucu o kitabın arxasınca gedəcək.

Qeyd edək ki, dünyadakı dinlərin böyük əksəriyyəti kitablar şəklində insanlara çatıb. Yeni Tanrının insanlara müraciət forması da kitaba olub. Beləliklə demək olar ki, kitabdən uzaqlaşan insan Tanrısından da uzaqlaşır. Tanrı isə sadəcə dindən və onun ehkamlarından ibarət deyil. Ən dinsiz insanın belə vicdanı Tanrıdır. Bütün bunları nəzərə alaraq vicdanı, saflığı, həqiqəti itirməmək üçün oxumaq mütləqdir.

dent eyni zamanda gələcəkdə ermənilərin törədə biləcəyi təxribatın da qarşısını aldı. Bu çox uzaqgörən və ağıllı düşünülmüş bir siyasət idi".

Arzu Qurbanzadə

“Həmişə olduğu kimi Azərbaycan Prezidenti çox məntiqli, ardıcıl dövlət maraqlarını gözəyərək, eyni zamanda publika üçün maraqlı olan məsələlərə də diqqət etdi". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Cümşüd Nuriyev deyib.

Onun sözlərinə görə, həmin məsələlərdən biri də Zəngəzur dəhlizi məsələsi idi: "Burada təkə Azərbaycan ilə Naxçıvan və yaxud da Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dəmir yolu və yaxud da avtomobil yolunun açılması yox, həmçinin cənab Prezident daha böyük məsələlərə toxundu: "Yeni elan etdi ki, 7 iyul 2021-ci ildə Şərqi-Zəngəzur iqtisadi rayonu yaradıldı. Ermənilər həmişə Azərbaycan ərazilərini iddia etdiklərinə görə, onlar qabaqlamaq yox, həyasızlıq metodundan istifadə edirdilər. Amma Azərbaycan Prezidenti onun üçün adekvat metodundan istifadə etdi".

“Ermənilər hər zaman həyasızlıq metodundan istifadə edib”

Politoloq həmçinin qeyd edib ki, Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanla bərabər bölgənin daha 5 dövlətinə lazımdır: "Burada Azərbaycan-Naxçıvan birləşməsi, Azərbaycan-Türkiyə birləşməsi öz yerində əsasən şimal-cənub dəhlizinin davamı kimi gündəmə gətirilib. Yaddan çıxartmayaq ki, işğal olunmuş Zəngəzurun başqa bir məsələsi də var. Bilirsiniz ki, 1926-cı ildə həmin bölgədə Ermənistanın təkidi ilə Azərbaycan torpaqlarını işğal etmək və yaradılmış Dağlıq Qarabağla bərabər əlaqə yaratmaq adı ilə Moskvanın təxribatçı bir layihəsi olmuşdur. Cənab Prezidentin Şərqi-Zəngəzur elan etdiyi məhz həmin bölgədə Qızıl Kürdüstan deyilən ərazi vahidi yaratmaq istəyirdilər. Cənab Prezident eyni zamanda gələcəkdə ermənilərin törədə biləcəyi təxribatın da qarşısını aldı. Bu çox uzaqgörən və ağıllı düşünülmüş bir siyasət idi".

politoloq həmçinin qeyd edib ki, Zəngəzur dəhlizi Azərbaycanla bərabər bölgənin daha 5 dövlətinə lazımdır: "Burada Azərbaycan-Naxçıvan birləşməsi, Azərbaycan-Türkiyə birləşməsi öz yerində əsasən şimal-cənub dəhlizinin davamı kimi gündəmə gətirilib. Yaddan çıxartmayaq ki, işğal olunmuş Zəngəzurun başqa bir məsələsi də var. Bilirsiniz ki, 1926-cı ildə həmin bölgədə Ermənistanın təkidi ilə Azərbaycan torpaqlarını işğal etmək və yaradılmış Dağlıq Qarabağla bərabər əlaqə yaratmaq adı ilə Moskvanın təxribatçı bir layihəsi olmuşdur. Cənab Prezidentin Şərqi-Zəngəzur elan etdiyi məhz həmin bölgədə Qızıl Kürdüstan deyilən ərazi vahidi yaratmaq istəyirdilər. Cənab Prezident

Sergey Markov: “Müharibə bərpa olsa, Azərbaycan Ermənistanı sadəcə darmadağın edər”

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə “Ermənistan-Azərbaycan, ərazilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Cənubi Qafqazdakı vəziyyət ətrafında kəskin şəkildə artan diplomatik fəaliyyət artıq öz bəhrəsini verə bilər. Xatırladaq ki, Avropa Şurasının rəhbəri Çarlz Mişel bölgəyə səfər etmiş, daha sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Moskvada rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə görüşmüşdü.

22 iyulda Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova, davamlı bir gərginliyin azaldılmasının yalnız Azərbaycan ilə Ermənistan arasındakı sərhədlərin delimitasiyası üzərində işlərin dərhal sonrakı demarkasiyası ilə başlanılması ilə təmin edilə biləcəyini bildirdi. “Bu səylərimizi əlimizdəki kartoqrafik məlumatlarla dəstəkləməyə hazırıq, Rusiya tərəfi müzakirələri konstruktiv bir kanala çevirə biləcək bir sıra sənədlər hazırladı. Hazırda bu mövzuda əlaqələr xarici siyasət, müdafiə idarələri və həmçinin 3 ölkənin sərhəd xidmətləri vasitəsilə davam edir”.

Elə həmin gün, erməni tərəfinin təşəbbüsü ilə Rusiya prezidenti Vladimir Putin və Ermənistan baş nazirinin səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyan arasında telefon danışıqı baş tutdu və görüş zamanı bölgədəki nəqliyyat və iqtisadi əlaqələrin blokdan çıxarılması

liyinin, həm də Avropa Şurasının başçısı Çarlz Mişelin.

“Nəticədə Nikol Paşinyan sülh danışıqlarına razıdır, baxmayaraq ki, mövqeyinin olduqca sərt olduğunu düşünürəm. İrəvan Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi ki-

daha güclüdür və Ermənistanı sadəcə darmadağın edəcək gücdədir”- Sergey Markov deyir.

- Bu yaxınlarda, Rusiya KİV-lə-

qarşılıqlı istəyi var. Ancaq bütün bunların hansı konkret formaları ala biləcəyi hələ çox aydın deyil.

Əlbəttə ki, Azərbaycan erməni-pərəst Fransa qoşunlarının ölkəyə sülhməramlı olaraq daxil olması ilə heç vaxt razılaşmayacaq. Rusiya da buna razı olmayacaq.

- Ermənistanın keçmiş prezidenti Robert Koçaryan bu yaxınlarda sülh sazişinin bağlanmasının İrəvan tərəfindən Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tanınmasını nəzərdə tutduğunu elan etdi. Bəs ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınmasında qorxulu nə ola bilər?

- Onlar (erməni tərəfi-red.) Qarabağın rus sülhməramlılarının yerləşdiyi hissəsinin Ermənistanın

nəzarətində qalmasını istəyirlər. Ermənistan Rusiya ilə Türkiyə arasındakı münasibətlərdə mümkün pisləşmə yolu ilə Rusiya ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlərin pisləşməsinə nail olmaq istəyir. Qarşıda bizi ciddi təxribatlar gözləyir, məqsədi məhz Moskva ilə Ankara arasındakı münasibətlərin pisləşməsi olacaqdır. Bunlar üzərində çox fəal işləyirlər, Rusiyanın Türkiyə ilə bir qarşılıqda girməsini və sonra qismən Azərbaycana veriləcəyini, beləliklə də, Qarabağdakı müstəqil kiçik erməni respublikasının rus sülhməramlılarının arxasında qurulmasını istəyirlər. Bu, onların planıdır.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

məsələsi müzakirə edildi.

Bu, təsadüfi deyil. Ermənistanın Baş naziri səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyan, ölkə hökumətinin iclasında ənənəvi ziddiyətli bəyanatlarına baxmayaraq, İrəvanın Bakı ilə nəticəsi açıq-aydın ərazi bütövlüyünün tanınması ilə sülh müqaviləsinin imzalanması olacaq sülh danışıqlarına başlamağa hazır olduğunu təsdiqlədi: “Sülh və sabitliyin alternativini yoxdur. Ermənistan hökuməti bütün bölgə üçün dinc inkişaf dövrü açmaq vəzifəsini yerinə yetirməyə sadıqdır”- Nikol Paşinyan dedi.

Rusiyanın tanınmış ictimai xadimi, politoloq, Siyasi Araşdırmalar İnstitutunun baş direktoru Sergey Markov “Caliber” analitik informasiya mərkəzinə müsahibəsində bildirib ki, Nikol Paşinyanın açıqlaması həqiqətən bütün subyektlərin diplomatik fəaliyyətinin nəticəsidir- həm Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, həm Rusiya rəhbər-

mi tanımağa hələ hazır deyil. Ancaq danışıqların başlaması hər bir halda yaxşıdır. Nəhayət, İrəvanın erməni əhalisi üçün xüsusi bir status diləməsindən və ya erməni əhalini bu ərazidən çıxarmaqdan başqa alternativini yoxdur. Müharibə yolu onlar üçün çox təhlükəlidir- Azərbaycan hərbi baxımdan

ri də daxil olmaqla dünya mediasında Nikol Paşinyanın Fransa qoşunlarının bölgəyə gətirilməsi üçün Fransa ilə danışıqlar apardığı barədə bir çox məlumat yayılmışdı. Ancaq hökumətin son iclasında Ermənistanın Baş nazirinin səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyan bölgədə sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsində Rusiyanın əsas rolunu vurğuladı. Bu, Qərbdən ayrılmaq üçün bir gedişdir? Yoxsa Nikol Paşinyan eyni vaxtda iki stulda oturmağa çalışmağa davam edəcək?

- Qərbyönümlü siyasətə keçəcək. Ermənistanın Rusiyadan bir qədər məyus olduğunu, bu ölkədə Rusiyanın reytinginin düşdüyünü başa düşmək lazımdır, lakin Parisin İrəvanı çox fəal dəstəkləməsi fonunda Fransanın reytingləri artırdı. Xatırladaq ki, Rusiya Qarabağdakı müharibə zamanı KTMT mexanizmindən istifadə etməkdən imtina etdi.

Deməli, həm Nikol Paşinyan, həm də erməni əhalisinin Fransa ilə münasibətləri daha fəal inkişaf etdirmək üçün

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

27 iyul

Fernando Torres məşqçiliyə başladı

İspaniya və "Atletiko Madrid" in əfsanələrindən olan Fernando Torres, "Atletiko Madrid" in 19 yaşadək komandasının baş məşqçisi olub. 37 yaşlı futbolçu karyerasını 2019-cu ildə başa vurub. SİA-nın xarici məlumatı istinadən verdiyi məlumata görə, son olaraq yaponiyanın "Sagan Tosu" komandasının formasını geyən hücumçu futbolçu 2019-cu ildə aktiv oyunçu karyerasını başa vurdu. "Atletiko Madrid" yetirməsi olan Torres, "Celsi", "Liverpul" və "Milan" kimi Avropa nəhənglərinin heyətində iştirak edib.

Ziya Hikmətoğlu

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

İndoneziyada vulkan püskürdü və 3000 nəfər evsiz qaldı

İndoneziyanın kiçik Sunda adalarının şərq hissəsində yerləşən şərq Nusa Tenqgara şəhərindəki Levotok vulkanının püskürməsi bölgədəki 28 kənddən 2800 nəfərin evlərini tərk etməsinə səbəb olub. SİA xarici KİV-lərə istinadən xəbər verir ki, partlayışda püskürən kül və tüstünün vulkan kraterindən 4000 metr yüksəkliyə çatdığı bildirilib.

Paytaxt Cakarta'dan 2600 kilometr uzaqlıqda olan vulkanın püskürməsi bölgədə yaşayan insanlar arasında ciddi qorxu və çaxnaşmaya səbəb olub. Partlayışdan sonra yerli hava limanı uçuşlara bağlanıb. Yerli hökumət insanları 4 kilometr genişlikdə olan vulkanın ətrafından uzaq durmağa çağırıb. Xatırladaq ki, İndoneziya bu baxımdan püskürmə potensialına malik 130 vulkanla dünyada birinci yerdədir.

Aysel Məmmədova

"Nar+" tətbiqi ilə abunəçilər balanslarını avtomatik artırma biləcəklər

Abunəçilərə öz hesabını daha asan idarə etməyə imkan verən "Nar+" tətbiqi istifadəçilərin gündəlik həyatlarına rahatlıq və çeviklik gətirmək məqsədilə yenilənməkdədir. Artıq balans artırmaq üçün "Nar+" abunəçiləri kart məlumatlarını tətbiqin yaddaşında saxlaya biləcəklər. Eyni zamanda, son yüklənən məbləğ tətbiqin yaddaşında qaldığından sadəcə bir kliklə balans sürətlə artırmaq olar. Bundan başqa, "Avtomatik ödəniş" hissəsinə daxil olub, günlük, həftəlik və aylıq bölmələrdən birini seçməklə balansın avtomatik artırılmasını təyin etmək olar. Beləliklə, abunəçinin balansını artırması üçün hər dəfə kart məlumatlarını və məbləği daxil etməsinə ehtiyac qalmır.

Qeyd edək ki, "Nar+" tətbiqi abunəçilərə Çağrı Mərkəzinə müraciət etmədən bir çox mühüm əməliyyatları yerinə yetirməyə imkan verir. Tətbiq vasitəsilə bir neçə saniyə ərzində yeni internet paketini sifariş etmək, tariflər haqqında məlumat əldə edib, ən uyğun tarifi qoşulmaq, mövcud tarifi dəyişmək, hesab üzrə izahlı qaimə əldə etmək, eyni zamanda, vahid platforma üzərindən 5-dək hesaba nəzarət etmək mümkündür.

"Nar+" tətbiqini AppStore və PlayStore-dan yükləmək mümkündür. Tətbiq haqqında daha ətraflı məlumatı <https://www.nar.az/plus/> səhifəsindən əldə etmək olar.

"Azerfon" şirkəti ("Nar" ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. "Nar" ticarət nişanı Azərbaycanın zəngin mədəni və tarixi irsinin çağdaş həyatla bağlılığının rəmzi olaraq seçilib. "Nar" ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsini abunəçilərinin istifadəsinə verib. "Nar" şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 90%-ni əhatə edir və 8760-dan artıq baza stansiyası ilə 2,3 milyondan çox abunəçiyə yüksək keyfiyyətli xidmət göstərir. Mobil operator şəbəkə keyfiyyətinin davamlı təkmilləşdirilməsi strategiyası çərçivəsində səs keyfiyyətinin nəzərəcarpacaq dərəcədə artımını və səs təmiz ötürülməsini təmin edən "HD-Voice" (High Definition Voice) xidmətini təqdim edib.

Rövşən
RƏSULOVA

Olimpiya oyunlarını niyə izləyə bilmirik

Yaxud, idman
TV-nin problemi
nədədir

Sırr deyil ki, fərqli saat qurşağı səbəbindən Tokioda keçirilən Olimpiya oyunları Azərbaycanın idmansevər auditoriyası üçün narahat vaxtlara təsadüf edir. Belə ki, milli atletlərimizin çıxışlarını izləmək üçün erkən saatlarda - 04:30-06:00 radələrində yuxudan oyanmaq ehtiyacı yaranır. Necə deyərler, tək idmançılarımız qalib olsunlar, bir müddət yuxuya "haram" da qatmaq olar. Amma...

Amma məsələ ondadır ki, həvəs, pərəstiş ruhu ilə göstərilən saatlarda yuxudan oyanarkən, həmin ruhumuzu dərhal "öldürən" arzuolunmaz amillər meydana çıxır. İdman TV - Olimpiadaya yayımlamaq hüququ olan yeganə kanalımız azərbaycanlı idmançıların yarışlarını nədənsə efirə vermir (?!). Təəssüf ki, bu gün də eyni halla rastaşdıq...

Azərbaycanlı idman pərəstişkarları sosial şəbəkələrdəki təəssüratlarını bölüşərkən, həm də Rusiyanın "Matç!" və Türkiyənin TRT Spor kanallarına minnətdarlıqlarını bildirirlər, İdman TV-yə isə...

Əvvəlcə yerli idman kanalı Azərbaycanın qılıncoyuna təmsilçisi Anna Baştanın amerikalı Enn-Elizabet Stoun üzərində qazandığı 15:9 hesablı füsunkar qələbəsini göstərmədi. Ardınca isə yuxularına "haram" qatan idman pərəstişkarlarımız taekvandoçu Fəridə Əzizovanın, daha sonra isə dzüdo yarışını üzrə əsas ümidimiz olan Rüstəm Orucovun rəqabətini nümayiş etdirmədi. Hansı ki, o da Rusiyalı dzüdoçu Musa Moquşkova qalib gəldi.

Halbuki, sözügedən hər üç yarış həm Rusiya, həm də Türkiyə TV-lərində yayımlanırdı. Nəticədə, azərbaycanlı idman pərəstişkarları sosial şəbəkələrdəki təəssüratlarını bölüşərkən, həm də Rusiyanın "Matç!" və Türkiyənin TRT Spor kanallarına minnətdarlıqlarını bildirirlər. Eyni zamanda, həmin minnətdarlıqları ilə yanaşı, İdman TV-ni hədəfə alaraq, həm də haqlı olaraq (!) sət iradlarını, tənqidlərini qeyd edirlər. Misal üçün, artıq belə bir sual yaranır: İdman TV qəsdənmi Azərbaycanın me-

ümidlərini doğrultmağa gedən idmançıların yarışlarını nümayiş etdirmir? İdman TV-nin milli olimpiyaçılarımızın rəqabətlerini yayımlamamasında marağı nədir?

İdman TV məğlubiyyətləri göstərir, qalibiyyətlərdən isə yan keçir (?!)

Əslində, bu da ilk hal deyil. Göstərilənlərə misal olaraq digər faktları da irəli sürə bilərik. Məsələn, Tokio Olimpiadasının ilk start günü İdman TV iki boks yarışını göstərdi - Tayfur Əliyev və Lorenzo Stomayor məğlub oldular. Ancaq bu məğlubiyyətlərin ardınca Məhəmməd Abdullayevin qalibiyyətlə başa çatan döyüşünü İdman TV nümayiş etdirmədi (?!). Yəni eyni sual: bu məsələdə kimlərin, necə və nə üçün maraqları var? Yaxud, buna təsadüf demək nə qədər doğru olardı?

Məlumdur ki, Tokio Olimpiadasında bu dəfə az sayda azərbaycanlı idmançılar çıxış edirlər - cəmi 44 nəfər. Bu baxımdan, olimpiyaçılarımızın çıxışlarının hər birini

yayımlamaq idman TV üçün, ümumiyyətlə, problem yaratmamalıdır. O cümlədən, Azərbaycan televiziyanın bu məsələdə kifayət qədər sərətişi var - hazırkı dövrdə qədər keçirilən çoxsaylı Dünya və Avropa çempionatları, Avropa Oyunları, Formula 1 yarışları, digər nəhəng xarakterli idman tədbirləri və s.

Bu gün isə təəssüf ki, həmin peşəkarlıqdan əsər-əlamət belə görünmür. Yeni belə bir həssas idman təbliğatı üçün peşəkar yanaşma lazımdır, etinasızlıq deyil!

Çünki azərbaycanlı idmansevərlərin olimpiyaçılarımla azarkeşlik etmələrinin qarşısını bu kimi yollarla almağın özü heç bir çərçivəyə sığmayan məsələdir. Bu baxımdan, İdman TV-nin mövcud vəziyyətdəki yayım reallığını, gördüyü işi, yeni milli olimpiyaçılarımızın yarışlarını nümayiş etdirməməsi faktını uğursuzluq kimi qiymətləndirmək tam yerinə düşərdi!

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzarTAc, SİA informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600